



Geen
Sabbat bij
de super

2



Jongeren
leren krant
maken

5



Hondse
koopjes

6



Biografie
van
Voerman

9



Onweer
van God

10

Advent is voor iedereen

De goedheiligman is met zijn knechten weer vertrokken. De heftige discussies en de protestacties over de kleur van de knecht liggen weer opgeborgen tot volgend jaar. Het valt mij op dat er in dit soort discussies niet of nauwelijks naar elkaar geluisterd wordt.



DOOR DR. TAMMO
OLDENHUIS,
COEVORDEN

Samen om de tafel gaan zitten en open elkaars standpunten en gevoelens delen is kennelijk moeilijk. Maar het is de moeite waard om het te proberen.

Luisteren

Luisteren naar elkaar is een groot probleem geworden in onze samenleving. Ik zie het ook bij discussies in de Tweede Kamer. Een file soms bij de sprekersmicrofoon om maar vooral mijn standpunt te laten horen, alsof die ander niets te berde te brengen heeft. Teken aan de wand dat er nauwelijks ruimte is voor de ander. Dat wringt met het gebod dat we de naaste lief moeten hebben als onszelf. Maar wie een ander daar aan herinnert, wordt meteen in een bepaalde hoek gezet. Niet te vroom worden alstublieft!

Luisterende overheid?

De overheid heeft er de laatste jaren steeds op gehamerd dat we als samenleving zorgzaam moeten zijn. Dus ook naar elkaar luisteren. Dat is natuurlijk een mooie gedachte, maar als diezelfde overheid op gaat treden als zedenmeester krijg ik de kriebels,

WE VIEREN DE KOMST VAN DE
VERLOSSER, DIE MACHTELOZEN
MAGT GEEFT EN GEBONDENEN
VRIJMAAKT. EN NIET TE VERGETEN
EEN OOR EN EEN HART HEEFT.



De overheid vindt dat we als samenleving zorgzaam moeten zijn. Maar hoe zit het met die zorgzame samenleving?

temeer omdat de overheid zich praktisch gezien juist aan die zorg onttrekt. Falende overheidszorg in het onderwijs, grote personeelstekorten bij de politiemacht, een belastingdienst die goedwillende mensen als fraudeur wegzet. Doorgesloten privacywetgeving die boeven in de kaart speelt, maar het verenigingsleven ontwricht. Onbegrijpelijk beleid als het over milieu- en stikstofproblemen gaat. Het rammelt aan alle kanten. Den Haag is ver weg maar helaas het plaatselijk gemeentehuis ook. De samenvoegingen van gemeenten heeft er niet aan bijgedragen dat de stem van de burger gehoord

wordt. Ik ben geen politicus maar ik neem het wel waar.

Vele handen....

Hoe zit het trouwens met die zorgzame samenleving? Ik sta vaak versteld hoeveel mensen zich inzetten voor elkaar, in kleine en grote dingen. En dan kijk ik ook naar de grootste vrijwilligersorganisatie in Nederland, de kerk. Vele handen maken licht werk. Het zit hem vaak in die kleine dingen, die zo'n grote betekenis kunnen hebben. Vergeet ook het werk van de diaconie niet en het werk dat verricht wordt bij de voedselbanken, waar vaak meer uitgedeeld wordt dan etenswaren alleen.

Advent

In deze weken vieren wij als

Kerk het komen van de Heer. Het is een tijd van inkeer, van stil worden. Velen in onze maatschappij komen niet verder dan de opgetuigde kerstboom en de kerststollen. En stil worden is er helemaal niet bij, want uit de luidspreekers in de winkelstraten hoor ik de bel van de arreslee met de kerstman aan boord, afgewisseld met stille nacht. Indalen in de kerstseer noemt men dat tegenwoordig. Maar er is gelukkig meer. We vieren de komst van de Verlosser, Die machtelozen macht geeft en gebondenen vrijmaakt. En niet te vergeten een oor en een hart heeft. Dat adventsevangelië is een zegen voor alle geledingen in de maatschappij. Het luistert nauw!

Commentaar

Leren van transgenders

DOOR DR. DICK WOLTERS,
VOLLENHOVE

'De werkgroep Eredienst en kerkmuziek biedt (...) liturgische bouwstenen waarvan gebruik kan worden gemaakt in een eredienst, waarin een transpersoon zich met een nieuwe naam presenteert en een zegen ontvangt.' Dit bericht stond vorige week op de website van de PKN en werd opgepikt door radiol. In de auto was ik getuige van een geweldig interview. Iemand van de werkgroep werd geïnterviewd. Hij legde uit wat de betekenis was van een speciale liturgie voor transgenders. Nadat hij vertelde dat iemand bij zijn of haar nieuwe naam was genoemd en de zegen had ontvangen, zei hij: 'Vervolgens spreken we een gebed uit voor deze persoon, waarin ook de pijn en moeite benoemd worden die anderen kunnen ervaren rond deze thematiek.' De interviewer zag haar kans schoon. Ze zocht het conflict. Ze vroeg naar orthodoxen die er moeite mee hadden en wat het uitspreken van deze moeite kon doen met de transgender. Het antwoord was subliem. Binnen de kerk willen we ruimte bieden voor iedereen. Niemand wordt uitgesloten vanwege zijn of haar standpunten. Binnen de kerk benoemen we eerlijk dat we het soms niet met elkaar eens zijn. Er is ruimte voor pijn. Maar bovenal: dit gebed was door transgenders zelf geschreven. Zij geven ruimte voor de pijn van hen die hen niet accepteren. De kritische interviewer had geen munitie meer. Ruimte bieden voor de tegenstem. Dat is wat deze samenleving mist. Of het nu gaat om stikstofuitstoot, zwarte piet of onderwijsproblemen. Wat zou het weldadig zijn als we zouden leren om oog te hebben voor de pijn van onze 'tegenstander', die ten diepste onze broeder is!

Nog geen abonnee?

MAAK
SNEL
KENNIS!



Zie achterpagina

'Transformed' over generaties

Deze Transformed meeting gaat over 'Generaties', voor jongeren én ouders. Ouder wordende kinderen maken zich meer los van hun ouders. Hoe hou je goed contact met elkaar? Welke rol speelt God? Spreker Karim Landoulsi en zoon Jesse (19 jaar) vertellen open en eerlijk hoe zij dat doen. Met Heartbeat Worship en het Transformed Café.

Zondag 8 december, 19.00 uur (18.40 uur zaal open)
Ambt Delden, Kroeze Danne, Kappelhofsweg 14

Adventstour met Reyer en Lars Gerfen

Gospelartiesten Reyer en Lars Gerfen gaan samen op Adventstour. Ze starten dit muzikale feest in Nieuw Amsterdam en doen daarna nog tien andere plaatsen aan door heel Nederland. Samen met Red een Kind presenteren ze hun gloednieuwe programma en bijbehorende EP. Na afloop: gezellig samenzijn met glühwein, chocolademelk en infostands.

Zaterdag 14 december, 20.00 uur, Nieuw Amsterdam,
Zuiderkerk, € 10, Tickets: www.events4christ.nl

Johannes de Heer in Staphorst

Vorig jaar was de samenzangavond met Johannes de Heer-liederen een groot succes. Daarom organiseert Stichting Zangavond Staphorst wederom zo'n avond. Te gast zijn Mondorgelclub de Nieuwstap, organist Luuk Schuurman en pianist Menno Akse. Ds. P.M. van der Meulen spreekt een kort woord. Ook is er ruim gelegenheid elkaar te ontmoeten.

Zaterdag 14 december, 19.00 uur, Staphorst, De Bron,
Churchilllaan 2, € 5 (tot 12 jaar gratis)

Adventszang in Koepelkerk Smilde

Iedereen is welkom tijdens deze samenzangavond die in het teken staat van Advent en Kerst. Medewerking verlenen Interkerkelijk Mannenkoor Drachten, Anja Heikamp op orgel, Sebastiaan Schippers op vleugel, Marthe van den Berg op dwarsfluit. Speciaal overgekomen uit Workum is sopraan Monique Topeeters. Ds. Gerrold Olde verzorgt de meditatie.

Zaterdag 14 december, 19.30 uur (19.00 uur zaal open),
Smilde, Koepelkerk, gratis (collecte)



Israëlavond in Vroomshoop

Dominee Theo Niemeijer uit Losser zal deze thema-avond spreken over het onderwerp 'Gods belofte voor Jeruzalem en de troon van David'. De bijeenkomst wordt georganiseerd door de zendingsorganisatie CAMA. Via deze organisatie zijn Esther en Albert Knoester in 2008 vanuit de hervormde gemeente in Vlaarding en uitgezonden naar Israël. De baptistengemeente in Vroomshoop ondersteunt het zendingsecht-paar. Er zal worden gecollecteerd voor CAMA.

Zondag 15 december, 19.00 uur, Vroomshoop, 't Lieniezer, Wingerd 10, toegang vrij (collecte)

Kerstconcert Hollandscheveld

De traditionele kerstliederen zullen klinken tijdens het jaarlijkse Kerstconcert van het Christelijk Mannenkoor Hollandscheveld. Maar ook wordt het 19-delig Nederlandstalig Kerstatorium 'Een nieuw Begin' van Johan Bredewout uitgevoerd. Aan het concert werken mee: Henry Huisjes (piano), Joost Klein (orgel), de bekende tenor Aat Mateboer uit Kampen en trompettist Maurice van Dijk. Het geheel staat onder leiding van dirigent Frank Kaman. Kaarten voor dit muziekspektakel kan men kopen bij Ineke Vos Mode in Hollandscheveld; Ellerie TTT in Elim en bij De Fakkel in Hoogeveen.

Woensdag 18 december, 20.00 uur (zaal open 19.30 open), Hollandscheveld, Hervormde kerk, Hendrik Raakweg 19, € 10

Saleem Shalash in Belt-Schutsloot

Ds. Saleem Shalash komt uit Nazareth in Israël en is uitgenodigd door Christenen voor Israël om een lezing te geven in Nederland. Het onderwerp waarover hij spreekt is: 'Hoe een Arabier liefde voor Jezus en Israël kreeg.' Ds. Shalash is een Arabier met een rooms-katholieke achtergrond, maar op jonge leeftijd zei hij het christelijk geloof vaarwel. Een ongeluk van een vriendin echter die in haar auto verbrandde raakte hem diep. Hij vroeg zich af wat de zin van het leven was en begon in de Bijbel te lezen. Na zijn bekeering volgde hij een theologische studie. In 2009 begon ds. Shalash met een zevental mensen te bidden in zijn eigen huis in Nazareth. Er ontstond een Arabische kerk, die snel groeide. Momenteel telt de baptistengemeente, met de naam 'Home of Jesus the King Church', 110 leden.

Woensdag 11 december, 20.00 uur, Belt-Schutsloot, PKN Kerk, Kerklaan 2, toegang vrij

ISRAËL-AVOND?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

Hoop in donkere tijd

Het volk dat in duisternis rondloopt ziet een schitterend licht. Zij die in het donker wonen worden door een helder licht beschinen.

Jesaja 9:1



DOOR ESTHER DE VEGT, KERKELIJK WERKER, VRIES

Er was een periode in mijn leven dat het niet zo goed met me ging. Ik voelde me niet mezelf en liep vast tijdens mijn studie. Gespreken met de studentenpastor hielpen me om het leven weer lichter te ervaren. Misschien herkent u zo iets in uw eigen leven. Dat het even donker voelt. Als het dan langzaam weer licht wordt, voelt dat letterlijk en figuurlijk als verlichting.

Duisternis

Het volk Israël leefde ook in een duistere periode. Het werd voortdurend bedreigd door het Assyrische rijk. En in die tijd komt Jesaja met deze profetie, Israël zal een schitterend licht gaan zien. Er is hoop in de donkere tijd. Het donker kun je alleen bestrijden met licht en dat is precies wat er gaat gebeuren. Waarschijnlijk hoopte Israël op een machtige leider die de vijand letterlijk met de grond gelijk zou maken. Een logische gedachte. Maar Jesaja komt dan met de volgende profetie in vers 5:

Een kind is ons geboren,
een zoon is ons gegeven;
de heerschappij rust op zijn
schouders.

Deze namen zal hij dragen:
Wonderbare raadsman,
Goddelijke held, Eeuwige vader,
Vredevorst.

Geen machtige leider, maar een klein
kind zal de wereld redden. Hij wordt
het licht van de wereld genoemd en
zijn naam is Jezus Christus.

Voor iedereen

We zijn op weg naar kerst. Elk jaar weer vieren we de geboorte van Jezus, onze redder en verlosser, de

door God beloofde Messias. Niemand had ooit kunnen denken dat deze baby zulke grote wonderen zou doen en een stukje van Gods koninkrijk op aarde zou brengen. En toch is het gebeurd, met die kleine baby. Jezus bracht hoop en licht. En nu niet alleen voor het volk Israël, maar voor iedereen op de wereld. Jezus is gekomen voor ons allemaal.

Opdracht

Gods koninkrijk is een rijk van licht, daar zal geen duisternis meer zijn. Met de komst van Jezus is dat koninkrijk zichtbaar geworden. Maar Jezus heeft ons ook een opdracht gegeven. Namelijk om

ons best te doen zelf ook het licht te laten schijnen in de wereld. Dat kan heel praktisch, door goed te doen voor andere mensen. Zoals in het verhaal van Murad.

Praktisch

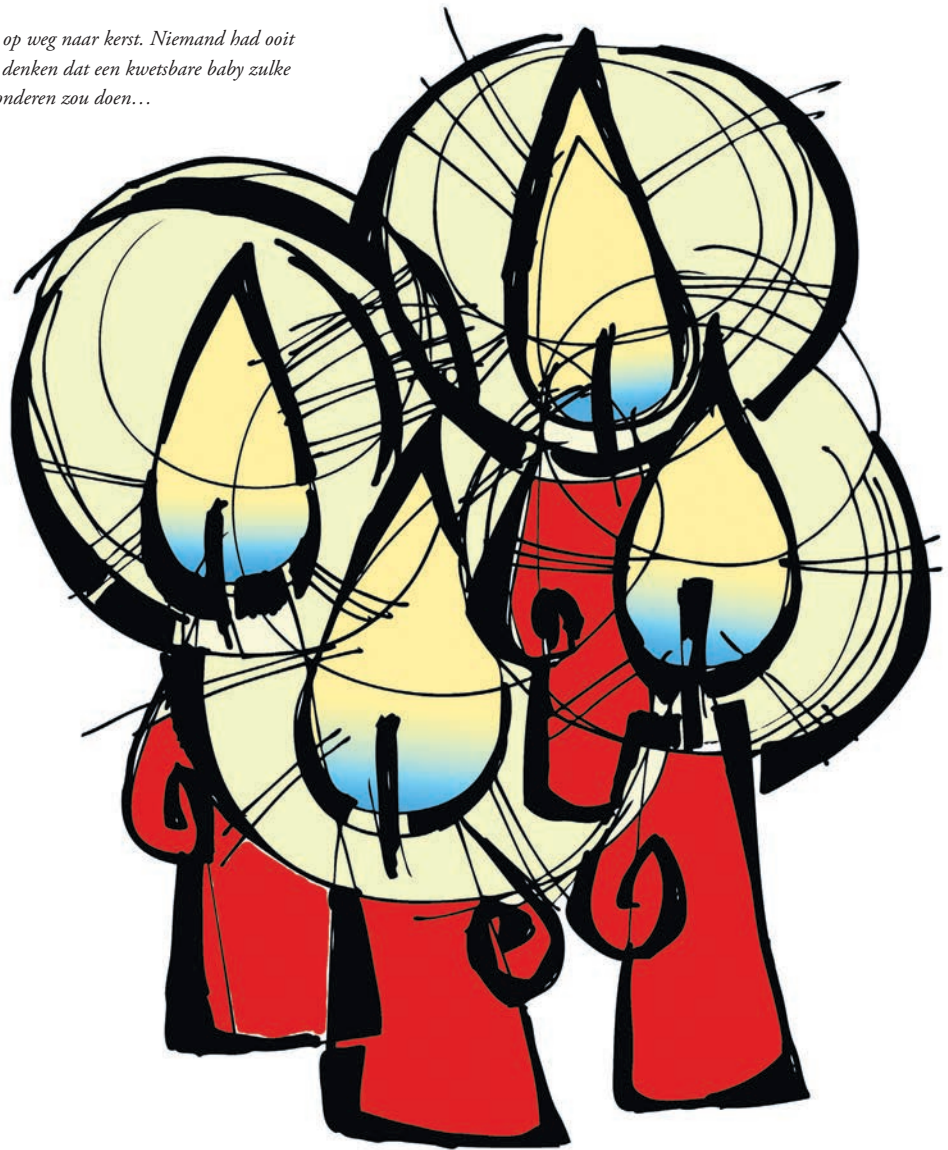
Murad is een Syrische vluchteling. Toen hij naar Nederland vluchtte, moest hij zijn vrouw en twee dochters achterlaten. Na een jaar in een aantal azc's te hebben gewoond, kreeg hij een verblijfsvergunning. Op zijn verjaardag kon hij zijn vrouw en dochters op Schiphol weer in zijn armen sluiten. Het gezin kreeg een huis toe-

gewezen. Toen hij via Marktplaats een bank wilde kopen en de verkoper zijn verhaal hoorde, gaf hij hem de bank gratis mee. Fantastisch. Een praktisch voorbeeld van het licht van Jezus doorgeven.

Het is als met de paaskaars in de kerk. Die staat symbool voor het licht van God en Jezus in de wereld. Wij mogen ons eigen kaarsje aansteken aan de grote kaars van Jezus en het licht doorgeven. '... En Hij wenst, dat ieder tot zijn ere schijnt. Jij in jouw klein hoekje en ik in 't mijn.'

HET DONKER KUN JE ALLEEN
BESTRIJDEN MET LICHT EN DAT IS
PRECIES WAT ER GAAT GEBEUREN

We zijn op weg naar kerst. Niemand had ooit kunnen denken dat een kwetsbare baby zulke grote wonderen zou doen...



even bomen

Sabbat



DOOR DS. GERHARD HEERINGA, SWIFTERBANT

In het Friese, zeer kerkelijke dorp, waar ik ben geboren was op zondag weinig toegestaan. Ademen mocht nog net. Kerkbezoek een must met hooguit een wandelingetje in de middag. 'Op zondag was niets toegestaan en datgene wat wel toegestaan werd, was meteen ook verplicht' (Fons Jansen). Het ergste was nog dat je op zondag niet mocht schaatsen, terwijl de ijsvloer er juist op die dag perfect bij lag. Het was of de duvel er mee speelde! Van die zondagsrust is weinig meer te merken; het hangt er wel vanaf waar je woont. 'Houd de sabbat in ere, het is een heilige dag'. Een dag apart gezet; totaal anders dan

de andere dagen. Zondag is geen sabbat. Maar toch...

Onlangs waren we in Jeruzalem, in de joodse wijk Mea Shearim (De duizend poorten), op sabbatsavond te gast bij een ultra-orthodox gezin. In deze wijk wonen de chassidim (vromen) en die heb je hier in alle soorten en maten. Zou de joodse wijk in Warschau er voor de oorlog er zo hebben uitgezien? De mannen werken meestal halve dagen en bestuderen daarnaast de Thora en de Talmud. Het geboortecijfer is hoog: gemiddeld 7,6 kind per gezin. De sabbat begint als de eerste ster wordt gezien en dan laat je alles vallen: dus geen smartphone (wat een zaligheid) en geen gebruik van elektrische apparatuur. De winkels zijn dicht.

EEN DAG APART GEZET; TOTAAL
ANDERS DAN DE ANDERE DAGEN.
ZONDAG IS GEEN SABBAT. MAAR
TOCH...

We zijn te gast bij Avi en Rachel, dertigers, pittige mensen, 7 kinderen met de achtste op komst. Kortom, een volmaakt gemiddeld gezin in deze wijk. Avi is docent godsdienst en Rachel een conservatoriumgeschoold violiste, maar ze werkt parttime als verpleegkundige in een vruchtbaarheidskliniek (!). Avi en Rachel wonen met hun kinderen tien hoog. Dat betekent dat je op sabbat alle trappen omhoog neemt. Voor wie slecht ter been is, is er wel een lift, maar deze staat op 'sabbatstand', d.w.z. de lift stopt automatisch op elke etage, dan hoeft je zelf niet meer te drukken.

Op het balkon wijst Avi naar de tempelberg waar zijn wieg stond. Zijn grootvader had niet durven dromen dat Jeruzalem ooit weer één stad zou zijn. Samen vieren

we de sabbatsmaaltijd. met de gebeden over brood (met honing en zout) en wijn, het rituele wassen van de handen, de lofzang klinkt. Ontroerend is het moment wanneer alle kinderen worden gezegend. Avi en Rachel vertellen met passie over hun geloof en hoe ze hartstochtelijk uitzien naar de komst van de Messias. Ze vertellen dat ze de volgende dag drie maal naar de synagoge zullen gaan. "We zullen voor jullie bidden".

Onder de indruk verlaten we hun appartement. Wat een toewijding. Het is stil op straat. Het lijkt op een autoloze zondag, zoals we die in de jaren zeventig hebben gehad. Vreemd en wel-dadig is die totale rust. Was het Sartre die ooit zei: 'De hel is als alle dagen hetzelfde zijn'? Deze dag is totaal anders. Terug in Nederland. Zondag. Het is druk bij de AH en de Jumbo.



Via deze rubriek, met nieuws uit de protestantse kerken in Drenthe, Overijssel en Flevoland, worden wekelijks duizenden lezers geïnformeerd over het kerkelijk leven in de eigen regio. Aan het plaatsen van gemeenteberichten zijn geen kosten verbonden. Alleen digitaal aangeboden informatie wordt opgenomen en zo lang er voldoende ruimte is. Meer info via Henriëtte Gerfen, tel.: 0546 - 577475, e-mail: henriette@topic-cc.nl

Drenthe

AALDEN

Contactpersoon: Kerkstraat 16, 7854 PG Aalden tel. 0591-371538
Kerkdienst 1 dec.: GK Aalden 10.00 ds. H. Knegt-de Boer, Dalen. **Organist:** Hans de Graaf. **Knd. en oppas:** Collecten: 1. KiA. 2. Kerk.

BOVENSMILDE

Kerkdienst 1 dec.: 10.00 ds. G. van der Werff. **Organist:** Johanna Vos. **Adventskaars aansteken:** Mathijs Maat. **Collecten:** 1. Diaconie. 2. Kerk. Bij de uitgang: beheer. **Knd.:** Marjan Kappen. **Oppas:** indien nodig aanwezig. **10.00** jeugdkerk.

Voedselbank. 1 dec. is er inzameling van boodschappen voor de voedselbank.
Koffiedrinken. Na afloop van de dienst is iedereen welkom om gezamenlijk koffie/thee of fris te drinken.

1e Advent. Thema: Wie maakt het licht? We lezen Micha 2, waarin het wee wordt uitgesproken over de rijke inwoners van Jeruzalem, die de huizen en akkers van anderen in bezit nemen. Er moet gebroken worden met het bedrijven van onrecht voor de slachtoffers nu, maar ook om de fatale gevolgen die het voor de bedrivers van het onrecht straks zelf heeft. Micha roept veel tegenspraak op; herkennen we ons vandaag ook niet in deze kritiek op wat ons niet aan staat? In de evangelielezing (Matteüs 3: 1-12) horen we van het optreden van Johannes, de mens in wie de stem van alle profeten voor hem klinkt en de heraut van de komst van de Messias. Tekenen dat het lichter wordt.

Micha volgen op weg naar Kerst. Micha wordt om deze bekende profetie altijd met Kerst verbonden en zo lezen we dit boekje nu in de tijd van Advent en met Kerst. Micha was een tijdgenoot van Jesaja en treedt op tussen 740 en 700 voor Christus, een tijd waarin Juda bedreigd werd door de Assyriërs. Het Noordrijk was al veroverd en de bevolking gedeporteerd. Nu wordt Jeruzalem belegerd. In dit boekje wisselen heils- en onheilsprofetiën elkaar steeds af. Dat het land in crisis is geraakt hebben de inwoners ook aan zichzelf te wijten, door al het onrecht dat zij bedreven. Micha is scherp in zijn kritiek, maar schildert ook in prachtige beelden de hoop op een toekomst van heil die God ondanks alles zal scheppen.

Wel en wee. Mw. G. Suurd-van

Sleen, Rozenstr. 1, 9421 RL, zal nu ik dit schrijf naar verwachting 27 nov. een heupoperatie in het WZA ondergaan. We wensen haar sterkte met het herstel! Blij zijn we met Arjan en Marion de Boer, Floralaan 38, 9421 NN, die 14 nov. de trotse ouders zijn geworden van een zoon, Levi Merijn genaamd. Roepnaam: Levi. De komst van een kind brengt licht in ons leven en zo bereiden we ons in deze tijd voor op de komst van het grote Licht in deze donkere wereld met de komst van het Christuskind. Laten we in deze dagen ook denken aan onze gemeenteleden die in instellingen en verpleeghuizen verblijven: in Anholt, De Wijde Blik, Kloosterakker en Van Boeijen in Assen en de Kornoeljahof in Vries. Een bezoekje of groet zal hen goed doen! Adressen: Anholt, Paul Krugerstr. 1, 9401 AG Assen; Van Boeyen, Middenweg 18-B, 9404 LL Assen; Kloosterakker, Rondgang 7, 9408 MC Assen; Kornoeljahof, Tynaarlosestr. 56, 9481 AD Vries; De Wijde Blik, Van Heuven Goedhartlaan 4, 9406 CE Assen.

Zondag van de Voleinding. Tijdens de dienst op de laatste zondag v/h kerkelijk jaar zondag 24 november, hebben we zoals gebruikelijk de namen genoemd van de gemeenteleden die ons in het afgelopen jaar ontvallen zijn. We staken een kaars aan aan het grote Licht van Christus en noemden hen bij name, in de hoop en het geloof dat ze bij God leven.

Advent en Kerst Project 'Geef Licht'. In veel oude kerken zijn glas in lood ramen te zien. Het mooie van zo'n raam is dat je 2 dingen tegelijk ziet: de afbeelding of het schilderij dat erop staat en het licht dat erdoorheen schijnt. Zo is het ook met Bijbelverhalen. Ze vertellen over concrete mensen en gebeurtenissen. Maar wie goed kijkt, ziet nog iets anders: door de verhalen schijnt licht. Het licht van Gods liefde voor mensen. Voor de adventstijd en met Kerst zijn de verhalen over de profeet Micha verbeeld in een serie posters. Op elke poster staat een kerkraam, met het thema van de zondag. Iemand vanuit de gemeente zal als Micha elke zondag ten tonele verschijnen en ons een vraag stellen of een belofte doen, die alles met Licht te maken heeft. We studeren een projectlied in met het hoopvolle en appellerende refrein: In het donker van de nacht zingt de hemel mensen voor, zie het licht en geef het door. Zo geeft God je levenskracht Geef licht, je krijgt het gratis, maar niet voor niets: zorg dat iedereen het ziet!

Licht ontvangen, licht geven en licht doorgeven, daar gaat het om in deze adventsperiode en dat zult u gaan merken.

Bedankbrief. Ik heb het

ontzettend gewaardeerd dat jullie KOP deze gelegenheid hebben gegeven om KOP kenbaar te maken. Samen met Margriet Wijnveen en Alie Valk (ambassadeurs van KOP) hebben we de diensten de afgelopen keren bijgewoond. Jullie oprechte interesse en steun hebben ons geraakt. Met dit fantastische bedrag kunnen we weer heel veel betekenen voor hen die het niet zo hebben getroffen. Jullie zijn voor mij een warme gemeente, waar ik met veel plezier ben geweest. Dank jullie wel, hartelijke groet namens KOP. Jannie Meijer-Martens.
Kledinginzameling. Maar liefst 1535 kilo textiel kon worden opgehaald door Sam bij ons inleverpunt. Gevers, helpers en familie D. Vos: Dank!

COEVORDEN

Contactpersoon: mw. J. Kramer-Gossen, Eendrachtstr. 27, 7742 VJ Coevorden, tel. 0524-512538

Kerkdienst 1 dec.: HK 10.00 ds. E. de Vries-Baarlink. Gez. dienst. **Organist:** Ronald Ijmker. **Knd.:** groep 1 t/m 8. **Oppas:** Ina v/d Lei. **Collecten:** 1. Diaconie, bestemd voor de bloemen. 2. Kerkrentmeester. Deurcollecte: diaconie.

ERICA

Contactpersoon: dhr. M. Boekeloo, De Welhaak 34, 7887 HK Erica

Kerkdienst 1 dec.: 9.30 ds. H. Klaassen. **Collecten:** 1. Pastoraat. 2. Voedselbank. Bij de uitgang: pastoraat. Oppas en knd. en knd.

GEES

Contactpersoon: mw. H. Elders-Sikken, Dorpsstraat 10, 7863 PC Gees, tel. 0524-581992

Kerkdienst 1 dec.: 10.00 past. A. Metselaar, Hoogeveen. **Knd.:** ja. **Kaars aansteken:** Bram Euving. **O.v.d.:** Harry Euving. **Organist:** Hendrikus Vugteveen. **Oppas:** Renate Wolswinkel en Rosalie Jutstra. **Collecten:** 1. Missionair werk en Kerkgroei. 2. Cie. bijz. diensten. 3. Onderhoud. **Bloemengroet:** fam. L. Lunshof. **Autodienst:** fam. J. Kelder (581053). Na de dienst is er koffiedrinken.

KLAZIENAVEEN-noord

Kerkdienst 1 dec.: 10.00 ds. H. Dekker. **Organist:** Gerard Ziengs. **O.v.d.:** Ali. **Welkom:** Mia. **Beamer:** Riet.

NIEUW-AMSTERDAM/VEENOORD

Contactpersoon: Zuiderkerk, dhr. A. Meijering, Middenweg 78, 7844 KX Veenoord, tel. 0591-551346

Kerkdienst 1 dec.: 10.00 ds. E. Wisselink. M.m.v. Cantorij. **Thema:** 'Wie maakt het licht?' We lezen Micha 2. Christus, Gij zijt het licht in ons leven! Levende vlam, doof niet meer uit, want in

NIEUWS VOOR HET GZ?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
 Gratis plaatsing!

NAJAARCONCERT?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
 Gratis plaatsing!

uw licht zien wij elkaar. (lied 284). **Organist:** mw. Willy Misker. **Collecten:** 1. Diaconie. 2. Zuiderkerkgemeente. Uitgangscollecte: onderhoud gebouwen. **Autodienst:** mw. Wolters: dhr. v/d Linden; mw. M. Meijer en mw. Jakobs: fam. Veneman; mw. G. Horstman en mw. Groothuis: fam. F. Kuper. **Lector:** Fimke van Sloten. **O.v.d.:** Jan Hogeveen. **Bloemen:** mw. Groothuis. **Koster:** C. Flokstra. **Koffie:** Jan en Lineke Hilberts. **Ontvangst en Nieuwsbrief:** Ab en Henny Geers.

Advent. Thema: 'Geef licht!' Kerst is het feest van het licht. In het kerstverhaal horen we over herders die 's nachts buiten zijn bij de schapen. Plotseling zien ze een stralend licht, als de engel van de Heer aan hen verschijnt. De engel vertelt dat Jezus is geboren – God geeft licht in een donkere wereld. Dat licht mogen mensen met elkaar delen. Daarom als thema 'Geef licht!'.

Op de 4 Adventszondagen is er elke zondag kindernevendienst. Tijdens de knd zullen de kinderen op hun manier met de verhalen aan de slag gaan. En met hun werkjes willen zij de grote zaal en de achterzaal nog meer versieren. Er zullen foto's gemaakt worden terwijl de kinderen bezig zijn. Na de collecte laten we die met behulp van de beamer zien. Zo kunnen we allemaal zien hoe de kinderen bezig geweest zijn. **Adventstour.** 14 dec. zal in Zuiderkerk een adventstour worden gehouden, georganiseerd door Red een Kind i.s.m. Lars Gerfen, gitaar en zang en Reijer, piano, gitaar en zang. Aanvang: 20.00 uur. Kaarten € 10 uur via Eventsforchrist.nl Zijn er vragen dan kunt u contact opnemen met Hilly Lanjouw, tel. 0591 552560.

SCHOONOORD

Contactpersoon: mw. J. Schippers-Elzing, Het Slag 9, 7848 CR Schoonoord, tel. 0591-381458

Kerkdienst dec.: De Wijngaard 9.30 ds. Jumelet, Erica. H.A. **Collecten:** 1. Project diaconie voor kuikens in Moldavië. 2. Kerk. **Knd.:** alle groepen. **Knd.:** kerstproject. Dit project staat in het teken van vrede. Het project loopt door t/m 29 dec. **Autodienst:** J. van Kleef en G. Gussinklo. **Oppas:** Lianne Kloosterman. **Bloemengroet:** fam. A. Hajes.

Overijssel

DAARLE

Contactpersoon: mw. W. Reefhuis, scriba, Watertorenweg 15, 7688 PX Daarle
Kerkdiensten 1 dec.: 9.30 ds. A. van der Spek, Zwartsluis. **15.00** da. H. Paas, Nijverdal. **Organisten:** dhr. A. Kristiaans en dhr. R. Roelofs. **Knd.:** Rianne

Kamphuis (1, 2) en Dianne Seigers (3, 4). **Oppas:** Sanne Kuilder, Gêranda Kamphuis en Celine Valk. **Collecten:** Noodactie ZOA; Syrië, KIA campagne 'Geef Licht'. **Bloemen bezorgen:** Janny Bosch.
Jarig. 9-12: mw. G. Laarman-Dubbink, Nieuwstadweg 5: 90 jaar.
 12-12: mw. J. Roepers-Bakker, 'n Tip 21: 82 jaar.
 13-12: dhr. G. van Lenthe, Esweg 31b: 87 jaar.
 20-12: mw. J. Rotmensen-Valk, Evert Jan Boschweg 23: 76 jaar.
 21-12: mw. A. Poorterman-Spoelman, Hellendoornseweg 23a, 76 jaar.
 26-12: mw. G. Dubbink-Valk, Dalvoordeweg 24: 89 jaar.
 31-12: mw. F. Koppelman-Braakman, Bekkenhaarszijweg 4: 94 jaar.
Jubileum. 6-12: Bertus en Alie Veurink, Watertorenweg 1: 40 jaar getrouwd.
 20-12: Harry en Ina Visscher, Slagenweg 1: 45 jaar getrouwd. God zij geprezen met ontzag, Hij draagt ons leven dag aan dag, Zijn naam is onze vrede, Hij is het die ons heeft gered, die ons in ruimte heeft gezet en leidt met vaste schreden. (Psalm 68)

DEDEMSVAART

Contactpersoon: dhr. W. Jongbloed, Mendelssohnstr. 8, 7701 TS Dedemsvaart, tel. 0523-613642
Kerkdiensten 1 dec.: De Antenne 9.30 ds. J. Zondag. H.A. **O.v.d.:** Leny Nijboer. **Lector:** Irene van Stavoren. **Organist:** Jan Ferdinand Hooikammer. **Koster:** Henk Zomer. **De Fontein 19.00** ds. G. Trouwborst, Nieuwleusen. H.A. **O.v.d.:** Julia Schuurhuis. **Organist:** Freddie Bruins. **Koster:** Henk Zomer. **Collecten:** diaconie. Bij de uitgang: PKW. Kindercollecte: De Baby Box Een Mission Possible project.
Kinderkerk: groep 1 t/m 8. **Oppas:** Annemiek Linde en Wenny Schuurman.
Van Dedem Marke: 30 nov. ds. J. Zondag. **Pianist:** Luko Hans.

Zieken. Clara Feyoena Heem, Rheezerweg 73, 7771 TD Hardenberg: mw. ten Klooster, Langewijk 44, afd. De Marke, k. 10; mw. Dekker-Michel, Stegerensallee 26, unit 4, k. 4; mw. H. Nijman-Lubbers, Zwiersstr. 2, unit 3, k. 29; mw. Eggink-Logtenberg, Langewijk 72.
 Hospice Familie Assenhuis, Baron van Dedemlaan 2, 7701 HT Dedemsvaart: mw. B. Meijer-Stroomberg, De Tjalk 31. Van Dedem Marke, De Tjalk 49, 7701 LR Dedemsvaart: mw. A. Zwiers-Wink, Nachtegaalstr. 4, k. 129.
 Medisch Spectrum Twente, Ariënsplein 1, 7511 JX Enschede: mw. M. Nijboer, Jongkindstr. 1. Psychiatrische Kliniek, Dennenweg 9, 9404 LA Assen: mw. H. Huisjes, Linderdijk 3, een kaartje zal haar goed doen. Röpcke Zweers Ziekenhuis, Jan Weitekampaan 4a, 7772 SE Hardenberg: mw. A. Meesters-



Vervolg van pagina 3

Strampel, Asterstr. 25.
Activiteiten. Woensdag 4 dec. 19.30 uur moderamen (De Antenne)

DEN HAM

Contactpersoon: dhr. G. Prenger, De Mute 61, 7683XT Den Ham, tel. 0546-671747, gprenger@caiway.nl
Kerkdiensten 1 dec.:
GK 10.00 ds. H. de Haan. Gezinsdienst m.m.v. Combo.
O.v.d.: groep C. **Knd.:** geen.
Oppas: zaal 6: Jacobien Vehof, Karin Kolkman, Maureen Huysken en Ilse Bootsveld. **GK 19.00** ds. E. Prins, Daarle. Gez. dienst. **Collecten:** diaconie. 2. Alg. Kerkelijke Arbeid. Deurcollecte: kerk.
Gezinsdienst. Thema: God belooft vrede. In het boek Micha lezen we over de tijd waarin vele bedreigingen zijn. De Profeet Micha mag het volk van Israël vertellen over de belofte van God, dat Hij zal ingrijpen en vrede zal brengen. We zullen samen met de kinderen het gaan hebben over de vredesduif. De kinderen worden actief ingeschakeld bij de uitvoering en verwerking daarvan. Verder starten we ook het kerstproject van de kinderevendienst op met als thema 'God belooft de vredekonink'. M.m.v. organist en combo.
Overleden. Op 1 nov. is, na een kort ziekbed, broeder Alex Spoelman overleden in de leeftijd van 69 jaar. Hij woonde aan de Bossinkkamp 11. De crematie heeft op 7 nov. in kleine kring plaatsgevonden. De Here trooste zijn vrouw, zoon en familie.
Onze zieken. Zr. H. Bouwhuis-Meijer, Molenstr. 21b, kampt al langere tijd met veel pijn o.a. in haar rug. Zij zou in de week van 18 nov. een heupoperatie ondergaan, maar helaas moet deze een aantal maanden worden uitgesteld. Dit is een hele teleurstelling.

JUBILEUMCONCERT?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

Voorlopig verblijft zij bij haar dochter in Nijverdalen en krijgt daar de nodige zorg.

HARDENBERG-HEEMSE

Contactpersoon: mw. C. Olsman, Vechtvoorde 5, 7772 VA Hardenberg, tel. 0523-272019
Krentenbroodactie. Op 29 nov. is de verkoop van krentenbrood voor het kindercentrum 'The Home of Hope and Dreams' gestart. Eén brood kost € 5. Van OPA (Oud Papier Actie) achter de Hessenwegkerk te Heemse heeft de stichting toestemming gekregen om tijdens het brengen van het oud papier krentenbrood te mogen verkopen. Het bestuur van de stg. 'The Home of Hope and Dreams' is hier OPA heel dankbaar voor en hoopt dat het weer een groot succes mag worden. Ook op de vrijdagen 13 en 20 dec. staan we hier weer voor de verkoop van het brood.
Cadeautjesmarkt. 4 dec. van 14.00 tot 16.30 uur in de Schakel. Wij willen extra aandacht schenken aan de sinterklaastijd, Sint en Piet zijn uitgenodigd om ons een bezoekje te brengen. Ouders, oma's en opa's neem de kinderen mee. Voor ieder kind is er een presentje en wat lekkers. 6 dec. van 9.00 tot 16.00 uur in en rondom de Esch; 7 dec. van 10.00 tot 13.00 uur in de Esch. Hier kunt u genieten van koffie met appelgebak, broodje hamburger en overheerlijke snert. U kunt ook snert bestellen om thuis na te genieten. In de Esch: maandag 2 dec. van 18.30 tot 21.30 uur, dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdag van 9.00 tot 16.00 uur beginnen we het maken van kerststukjes, kransen etc. Ook is er de mogelijkheid om een grafstuk te bestellen. Ook worden er kniepertjes gebakken op dinsdag 3 dec. vanaf 13.00 uur, woensdag vanaf 9.00 uur. Tussen de middag kunt u deelnemen aan een soepbuffet. Belangstelling kom vrijblijvend bij ons binnen. **Oproep voor groen** (bijv. conifeer, nana skimmia etc.), kan in de Esch gebracht worden. Opbrengst komt ten goede van kleding-

KERSTVIERING?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

en voedselbank, PKN kerk. Nog vragen u kunt altijd bellen met Miny tel.264877, Janny tel.260381, Hilly tel.270888, Roelie tel.270870.
Kerstviering. 14 dec. om 14.00 uur in de Höttekerk. Ook is er een Levende Kerststal en is er een verkoop van kerstbakjes, grafstukken, voedertaarten, snert etc. We zijn nog op zoek naar kerstspullen, skimmia en (gele) coniferengroen. Voor info: Janneke Meijer, tel: 06-57050404.
Verjaardagstasje stopt. Dit diaconale project voor kinderen van 4-12 jaar, die in armoe opgroeien, is gestopt. De burgerlijke gemeente Hardenberg vindt ons project zo geslaagd. dat zij het overgenomen heeft en de betreffende kinderen een cadeaudoos aanbiedt van de stg. Jarige Job.

LUTTEN/SLAGHAREN

Kerkdienst 1 dec.:
Kruiskerk 9.30 ds. G. van Zijl, Hellendoorn.
Jarig. Dhr. N. Ballast, Anerweg Zuid 61, 7775 AR Lutten, 30-11-1932.
Mw. G. Voorstok-Scholten, Anerweg Zuid 17, 7775 AN Lutten, 01-12-1944.
De bloemen gaan vandaag met een groet van ons allen vanuit de Kruiskerk naar de fam. C. Post, Waterkering 15, Wierden; vanuit de Lantaarn naar de fam. Westerhof, Dedemsvaartseweg Noord 152b; vanuit de Kapel naar mw. T. Doldersum-Vos, Schuineslootweg 94.
Van de kerkrentmeesters. Na vele jaren trouwe bloemendienst, meer dan 20 jaar, hebben Jenny Nijland en Bertha Doldersum aangegeven per 1 jan. 2020 te willen stoppen met dit fleurige werk. Helaas zijn er nog geen vrijwilligers gevonden die dit dankbare werk over willen nemen. Vandaar deze oproep, als je denkt dat dit wat voor je is neem dan even contact met

mij op of met een van onze ambtsdragers en meld je aan.

MARIËNBERG

Contactpersoon: mw. Jeannet Visser-Hesselink, Ds. P. H. Wolfertstraat 35, 7692 AH Mariëenberg, tel. 0523-235724, e-mail j.visser.hesselink@gmail.com
Kerkdienst 1 dec.: 9.30 ds. L. van Rikxoort. Beerserveld **19.00** ds. J. Adriaanse. Gez. dienst. **O.v.d.:** mw. R. Menderink. **Diakenen:** H. ter Bekke en P. Olsman. **Collecten:** stg. Michal, kerk en gebouwen. **Gastheer:** W. Menzo.
Uitnodiging. 65+ van de Sionskerk. De Kerstmiddag is op 12 dec. in de Wingerd. Aanvang: 15.00 uur met koffie/thee. Algehele leiding door ds. L. van Rikxoort. Hij verzorgt ook de meditatie en begeleidt de zang. Het programma bestaat verder uit schriftlezing, zang, declamatie en het voorlezen van een kerstverhaal. Aan het eind van de middag wordt een gezamenlijke broodmaaltijd gehouden. De afsluiting is rond 17.30 uur. Er is een collecte voor de onkosten. Voor eventueel vervoer kunt u contact opnemen met Ina Schepers, tel. 06-21921019.
Meeleven. We noemen niemand met name, maar dat wil niet zeggen dat we elkaar niet in onze gebeden kunnen noemen.
Tekst. Tien misverstanden over God. 8. God is selectief. 'Jakob heb Ik liefgehad, maar Ezau heb Ik gehaat', zegt God (Rom. 9:13). Is dat niet typisch voor Hem? Als Hij je liefheeft, heb je mazzel, zo niet, dan ben je reddeloos verloren. Dit is echt een groot mysterie in de Bijbel: God lijkt enerzijds iedereen de ruimte te geven om Hem te ontmoeten (vb: Joh. 1:12), en anderzijds een keuze te maken. Toch is het vooral onze wiskundige instelling die tot zo'n tegenstelling leidt. De boodschap van de Bijbel is heel eenvoudig: als je in God gelooft, dan ben je Zijn kind. Achteraf (zoals in Rom. 9:13) zal God de balans opmaken. Voor nu geldt dat God je neemt zoals je bent en je uitnodigt op Hem te vertrouwen.

Zonder voorwaarden. Zonder beperkingen.

ST. JANSKLOOSTER

Contactpersoon: Tiny van der Linde-Altena, Leeuwte 55, 8326 AB St. Jansklooster, tel. 0527-241427
Kerkdiensten 1 dec.: 10.00 ds. M. Sytsma-van Oeveren, Kampen. **Oppas:** Esther Lassche en Daniek Lassche. **Knd.:** groep 1 en 2: Jerina en Merel. **Organist:** Jan Pieter van Eerde. **14.30** ds. W. Dekker, Kampen. Gez. dienst. **Organist:** Tjakko de Jonge. **Collecten:** 1. Kerk. 2. Diaconie.
Eeuwigheidszondag. Op 24 nov. hebben we hen die ons in het afgelopen jaar zijn overleden herdacht. We stonden samen met hun nabestaanden stil bij het leven wat is geweest. We kijken terug op een waardevolle dienst en kunnen zeggen dat ondanks het verdriet en gemis we mogen weten en vertrouwen dat God met ons mee blijft gaan op de weg die we zonder onze geliefden moeten gaan. Ga met God en Hij zal met je zijn, Hij staat ons bij met zijn troost en zegen totdat we elkaar eens weer mogen ontmoeten en in zijn naam elkaar weer mogen begroeten. Tot die tijd zal God mee gaan om in vertrouwen onze levensweg te vervolgen. Ook de namen van de kinderen die in het afgelopen jaar het levenslicht mochten aanschouwen werden genoemd. Er waren dankbare en hoopvolle momenten van vreugde en blijdschap om het geschenk wat ontvangen werd uit de hand van de Schepper van nieuw leven. Zo mogen we met elkaar en in verbondenheid met onze God het leven wat ons ten deel valt leven, wetende dat God er is vanaf het begin tot aan het eind. En in dat vertrouwen mogen we geloven dat het einde van ons aardse leven een begin is van het eeuwige waarin God alles en in allen zal zijn.

Hartelijke groeten en een goede en gezegende week toegewenst.

Advertenties

LAAT ZIEN WAT UW KERK DOET! DEEL DE VEELKLEURIGE INFOGIDS UIT.

Een praktisch overzicht van uw kerkelijke activiteiten in het komende seizoen in een handzaam boekje. Om uit te delen aan gemeente-leden, nieuw-ingekomenen en geïnteresseerden.

Meer informatie: 0546 - 577475 (vraag naar Geke Brinkers).
www.welkominderkerk.nl

STEENHOUWERIJ DE VERBINDING

Nagelerstraat 7
8301 XE Emmeloord

T | 05 27 264 881
E | info@steenhouwerijdeverbinding.nl

www.steenhouwerijdeverbinding.nl

Hoe verwelkomen wij toeristen?

Hebt u er wel eens over nagedacht hoeveel mensen in uw regio vakantie vieren? Ze komen om te wandelen of te fietsen, te shoppen of musea te bezoeken. Ze zoeken rust en ontspanning. En misschien zoeken ze ook wel naar zichzelf. Waarom zou u ze niet uitnodigen een kerkdienst bij te wonen? Of mee te doen aan een kerkelijke activiteit?

Daarom maken wij al jarenlang voor de kerken in de Kop van Overijssel het recreatiemagazine Wal & Water en sinds kort ook 'Zomer in Twente' en 'Zomer in de Achterhoek'. Dat kunnen we ook in uw regio doen. Een mooi uitgevoerd blad met inspirerende artikelen en informatie over uw kerkelijke activiteiten.

Interesse? Laten we er dan eens vrijblijvend over praten.
Bel met Ygerne ten Brinke: 0546-577475

Kijk voor meer info op:
walenwater.welkominderkerk.nl



GZ Jongerenkrant met Pinsteren

Leerlingen De Passie lopen zich warm voor uniek project



Pinsteren 2020 ontvangen de GZ-lezers een speciale uitgave: een jongerenkrant. Medewerking wordt verleend door havo 3-leerlingen van De Passie uit Wierden. Het project startte in november met drie masterclasses voor de leerlingen, die werden gegeven door medewerkers van het Zondagsblad.

DOOR ALINDA VAN GINKEL, WIERDEN

Een laag, langgerekt gebouw tekent zich af tegen de horizon zodra je de bebouwde kom van Wierden uitrijdt en op de fiets-snelweg F35 richting Almelo terecht komt. Toen Evangelische school De Passie toestemming kreeg om zich te vestigen in Wierden, werd in snel tempo een noodgebouw geplaatst. Het plan voor nieuwbouw, een eindje verderop, staat inmiddels in de steigers. Zigzaggend langs de honderden fietsen voor het gebouw lopen we naar binnen. De Passie blijkt ruimer dan gedacht en overall zoemen leerlingen. Kleine brugklassers, stoere tweede- en derde-klassers en nonchalante bovenbouwers. Nergens is een mobiele telefoon te zien, die zijn hier niet toegestaan. 'Thuis of in de kluis', is de regel.

Passie-directeur Leendert van den Dool verwelkomt een groep uitgelaten tieners - klas Havo 3 - en neemt het programma van de dag door. Doel van deze dag is om de klas in rap tempo klaar te stomen voor de Pinksterkrant.

Gevoel

Er worden vandaag drie masterclasses gegeven. De eerste is Beeld & Vormgeving. Vormgever Michiel Koers die samen met

andere vormgevers tekent voor de opmaak van het Gezamenlijk Zondagsbad doet de aftrap. Hij laat verschillende posters in verschillende stijlen zien: minimalistische, uitbundige, old school, et cetera. Hij legt uit dat je als vormgever na moet denken of dat wat je maakt past in de stijl die je wilt uitdragen. De eerste opdracht voor de leerlingen is: lijnen tekenen. Een boze, een verliefde, een bejaarde, een hiphop lijn. Oftewel, druk je gevoel er in uit. De leerlingen graaien in een bak met stiften. "Oh, wat een mooie stiften... ik voel 'm al...!" Gelach klinkt uit de klas. Maar dan beginnen ze serieus lijnen met gevoel te tekenen; verliefde hartjes en trage, grijze seniorenlijnen.



Daarna mag de klas een kop van hun eigen krant proberen te tekenen. Belangrijk werk, want de titel is het eerste wat je ziet. Het wordt nu stil in het net nog zo levendige lokaal. "Wat zijn de kleuren van De Passie eigenlijk?" roept iemand. "Eh... rood, groen, blauw?" Een heel palet

komt voorbij. Juf Ellen oppert: "Je mag wel even op je mobiel kijken." "Yes!!" De leerlingen rennen naar hun kluis of pakken hun telefoon uit hun tas. "Mag de Wifi dan ook aan?? Wat is de code?" Michiel ziet zijn lokaal in één luttele seconde weer veranderen in een kippenhok. Dan klinkt het: "Hebben jullie eigenlijk Facebook bij het GZ? Nee? Tja, zó krijg je de jeugd ook niet mee hè..."

Levenslessen

Stipt om 11.15 uur begint de volgende les: 'Sales', door stagiaire Tjitske. Oftewel: hoe verkoop je een advertentie? Want een krant moet natuurlijk wel betaald worden en daar zijn advertenties onder andere voor. Jan van Vondel - advertentie-acquisiteur van het GZ - voert als sales professional een salesgesprek met een ondernemer en de klas maakt aantekeningen over wat goed ging en wat niet. Daarna mogen ze zelf gesprekken voeren met drie ondernemers: Jan, Philip en Eddy. Philip grijpt het voorstelrondje aan om meteen wat levenslessen te delen. "Denk erom, zorg dat je je diploma haalt hier! En investeer in je netwerk. Dat komt later goed van pas."

Aan het eind van de les, als de ondernemers vertrokken zijn, vraagt stagiaire Tjitske wie Eddy durft te bellen om te vragen of hij een advertentie wil kopen. Een meisje op de eerste rij steekt haar hand op en belt. "Ik ben van de Passie, en wij spraken elkaar

net. Ik vond het heel gezellig." Eddy vertelt wat hij er zelf van vond, concludeert dat hij graag meedoet en vraagt wat de kosten zijn. "Een vierde advertentie kost € 250, daar kijken wel 100 mensen naar, een halve kost € 500, daar kijken veel meer mensen naar." Ze besluit: "Maar als ik u was, zou ik een hele pagina nemen voor € 1.000. Die zien nog veel meer mensen en dat leidt tot heel veel omzet." Eddy koopt een advertentie en als het gesprek beëindigd is, joelen de leerlingen. Het eerste geld is verdiend!

Kauwgumpje

In masterclass drie worden vervolgens journalistieke vaardigheden getraind. De klas mag oud-leerling Amir Maamir interviewen, een twintigjarige accountmanager die niet de meest voorbeeldige leerling was op De Passie. Hij neemt plaats voorin de klas - grijs colletje, keurige broek en nette schoenen. Twee meiden stellen vragen die ze in de klas samen hebben bedacht. "Ik neem eerst ff een kauwgumpje hoor", grapt Amir. "Heb je ooit een crush voor een lerares gehad?" "Nee, natuurlijk niet." "Ik ook niet hoor." "Was je populair?" "Nee, ik was heel verlegen." Gelach in de klas. "Grapje. Ik vond mezelf best cool. Aan het begin van de les deed ik

Lees verder op pagina 6

column

Actieve hoop



DOOR DS. FOEKJE DIJK, DALFSEN

Toen ik de term 'actieve hoop' voor het eerst hoorde, moest ik toch even een knop in mijn denken omdraaien. Hoop is immers bij uitstek een onzekere verwachting dat een bepaalde (gewenste) gebeurtenis zal plaatsvinden, dus straalt het woord hoop een zekere passiviteit uit.

Het woord kent twee tegengestelden: wanhoop en vrees. Wanhoop wanneer de kans op een gewenste gebeurtenis verkeken lijkt, of vrees als de (onzekere) verwachting een ongewenste gebeurtenis betreft. En dan kennen we nog de valse hoop, waarbij de verwachting geheel gebaseerd is op fantasie, dus met een verwaarloosbare kans op een goede uitkomst.

Bij verder denken kan inderdaad hoop ook actief zijn. Want het kan natuurlijk zijn dat de kans op de gewenste, zo u wilt gehoopte, gebeurtenis vergroot wordt door persoonlijke inspanningen.

Een ietwat vermoeiende inleiding om met het gebruik van de term 'actieve hoop' een soort van piketpaaltje te slaan op de weg naar de adventstijd. Advent, periode van vier weken waarin onze geloofsgemeenschappen hoopvol uitzien naar de geboorte van het licht met Kerstmis.

Dat hoopvol uitzien is een hele klus in een verduisterde wereld waarin veel mensen ernstig verontrust zijn over hoe onze aarde ervoor staat. We leven temidden van mensen die ervan uitgaan dat

DANKBAARHEID VOOR ALLES WAT MOOI EN GOED IS IN DE SCHEPPING.

het echt niet nodig is om onze manier van leven te veranderen: het zal allemaal wel meevallen. Dan is er een groep die wel ziet dat de situatie uiterst verontrustend is, maar zich niet in staat voelt er iets aan te doen. De realiteit is té pijnlijk om onder ogen te zien en te verwarrend om mee te leven. Een derde groep is zich er van bewust dat er een ander mensbeeld nodig is, waarin de mens zelf verantwoordelijk is voor al wat leeft. De hele samenleving is gericht op economische groei. Dat heeft veel welvaart gebracht, maar ook uitputting van natuurlijke bronnen. Het is zaak om het roer radicaal om te gooien.

Misschien wordt hier wel aan de essentie geraakt van de adventsperiode. Niet alleen gedurende vier weken lang heel langzaam vanuit het duister naar het volle licht gaan, maar vooral het ons opnieuw verbinden met al wat leeft, hetgeen begint met dankbaarheid voor alles wat mooi en goed is in de schepping. In die dankbaarheid ook de pijn ervaren van alles wat er mis is en gaat. Die pijn voelen dat zou door persoonlijke inspanning kunnen worden als de start van actieve hoop! Dat advent toch zo zou mogen zijn.



RTV-tips

Zaterdag 7 december
EO | NPO2 | 21.00

De grootste rivieren van de wereld

De Amazone is verreweg de grootste rivier op aarde. Het is een rivier van superlatieven. Hij is ongeveer 6500 km lang en stroomt van de Andes naar de Atlantische Oceaan.

Zondag 8 december
EO | NPO2 | 9.20

Zie je Zondag

De Evangelische Broedergemeente in Utrecht wordt ook wel de 'zingende kerk' genoemd. En verder: Marleen ontmoet Lia thuis en raakt diep onder de indruk van het verhaal van deze krachtige, gelovige vrouw.

Zondag 8 december
KRO-NCRV | NPO3 | 19.25
Heilig Boontje

Marie (8) doet binnenkort haar eerste communie in de kerk. Ze twijfelt wel of ze in Jezus gelooft en gaat op onderzoek uit. Wat gelooft Marie nu eigenlijk zelf?

Maandag 9 december
KRO-NCRV | NPO2 | 20.25
Heb je kinderen?

Hoe accepteer je dat je geen kinderen kunt krijgen in een wereld waarin alles medisch-technisch mogelijk lijkt? Het is de centrale vraag in deze documentaire.

Dinsdag 10 december
KRO-NCRV | NPO2 | 16.15
Roderick zoekt Licht

Paus Franciscus wil veel veranderen in de kerk. Met name als het gaat om de rol van de vrouw in de kerk. Roderick zoekt in Rome uit hoe het met die veranderingen staat.

Woensdag 11 december
EO | NPO2 | 20.25
Geboeid-terug naar de plan-tage

Confrontatie met het slavernij-verleden. Op hun zoektocht naar hun Surinaamse roots ontmoet Dwight een familielid waarvan hij het bestaan niet wist en wordt hij ontvangen als de verloren zoon.

Donderdag 12 december
KRO-NCRV | NPO2 | 16.10
Met hart en ziel

Jan Gerkema is al veertig jaar betrokken bij de kerktelefoon in Den Helder. Hij zorgt ervoor dat mensen die niet meer in staat zijn de kerk te bezoeken vanuit huis mee kunnen luisteren met de dienst. En samen met zijn vrouw Corrie maakt hij een wekelijks muziekprogramma.

Vrijdag 13 december
NTR | NPO2 | 17.15

Karim pakt zijn kans

In deze 4-delige NTR serie 'Karim pakt zijn kans' onderzoekt Karim Amghar hoe het gesteld is met de kansen van leerlingen met veel potentie maar weinig middelen.



Hondse aanbiedingen

In de maand december komen er karrevrachten folders in de bus met allerlei fantastische aanbiedingen. Als mijn vrouw haar nijvere koopmansblik er over heeft laten gaan, mag ik ze nog even doornemen. Vervolgens gaan ze naar de papierbak. Om nu een plakker op de brievenbus te plakken dat we

deze pulp niet willen hebben, gaat ons net even te ver. Dat ligt aan twee dingen, aan de nieuwsgierigheid en aan de koopmansgeest.

DOOR DS. TAMMO OLDENHUIS,
COEVORDEN

Per slot van rekening zijn we Nederlanders en zitten we graag voor een dubbeltje op de eerste rang. Daarop maken wij natuurlijk geen uitzondering. Toen er gisteren weer zo'n pak in de bus zat, ben ik er eens voor gaan zitten. Je staat werkelijk verstoeld wat er zoal aangeboden wordt. Nu met kerst in zicht is het helemaal van de gekke. Een sprekend liefthallig engeltje dat je een stukje uit het evangelie van Lucas voorleest. Hij of zij, ik denk dat het een genderneutraal engeltje is, kost maar een tientje. Oh, de batterijen moet je er nog wel bij kopen. Zeg maar voor een kleine twaalf euro daal je helemaal af in de kerstsfeer en het voelt nog een beetje christelijk ook, oh wat zijn we heden blij!

En wie een beetje om het milieu

denkt, gaat natuurlijk geen echte kerstboom meer kopen. Die moet je mooi laten staan in het bos. Geen gehak in het groene hout, stel je dat je het darte-lende wolvengezinnetje op de Veluwe daarmee zou schaden. En bovendien verhoogt dat gewoel in de grond alleen maar het stikstofpercentage. Foei toch, dus alle reden om een kunstboom aanschaffen, kan jaren mee en voor nog geen zeventig euro heb je één, bijna niet van echt te onderscheiden boom. Oh wat voelt dat goed zeg.

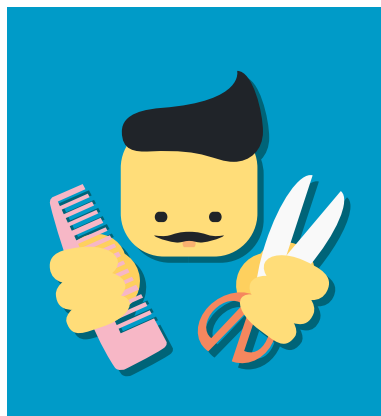
Ik zal u de verdere kleurige en fleurige kerstaanbiedingen besparen. Op één na, want daar zie ik toch iets staan wat werkelijk de grens van de dwaasheid raakt. De koopman schrijft in de folder dat we er met kerst graag allemaal netjes willen opstaan. Fleurige kleding, mooie jurk of prachtige gestreken broek en keurig gepoetste schoenen. Als wij dat willen moeten we er natuurlijk ook voor zorgen dat

de andere leden van het gezin er leuk opstaan. En wie hoort ook bij het gezin? Oh natuurlijk de hond. Voor hem of haar - ook hier genderneutraliteit gewenst - is er feestkleding. Een com-

fortabele hondestropdas of vlinderstrik, bruin wit of gestreept voor op een cent

na zes euro. Ook te gebruiken voor andere chique gelegenheden, bijvoorbeeld een promotie of een galadiner. In de decembermaand is het niet zo aangenaam meer buiten en stel je voor dat we een witte Kerst krijgen dan is het helemaal bibberen. Wij hebben wel warme jassen, maar voor Puk of Wodan is er niks. Toch wel, zie een fantastische aanbieding: een echte hondenjas voor een tientje in drie maten en je kunt er ook schoenen bij kopen, vier stuks voor bijna zes euro. Top-aanbiedingen.

Ik mis nog de hondenpampers om gewoon tijdens het kerstdiner te kakken en de pillen voor het baasje om weer nuchter te worden. Stelletje mafkezen!



Geknipt

In 'Geknipt' vindt u opvallende, bijzondere, verbijsterende of verhelderende citaten uit kranten, bladen of websites. Voor u gelezen en geknipt door de medewerkers van het Gezamenlijk Zondagsblad.

Hoe erg is krimp?

Bas van der Graaf, predikant en begeleider van pioniersplekken in de Protestantse Kerk gaat in **Dagblad Trouw** in op de vraag of het erg is dat kerken krimpen.



"Ik heb de tijd nog meegemaakt, in de Gereformeerde Bond, dat het kerkelijk leven groeide en bloeide. Dat die tijd steeds meer wegraakt, dat voelt voor mij persoonlijk echt als een verlies. Daarbij ben ik opgegroeid met het idee dat 'buiten de kerk geen heil is', zoals Cyprianus ooit zei.

Of in de woorden van Calvijn: de kerk is de plek waar mensen het nieuwe leven ontvangen. Ik heb geen enkele behoefte om die overtuiging aan de kant te zetten. Maar ik merk tegelijkertijd dat ik met die overtuiging praktisch heel weinig kan in de context van Amsterdam, mijn werkgebied. In die zin is deze vraag naar de betekenis van ontkerkelijking voor mij een existentiële vraag waar ik geen gemakkelijk antwoord op weet."

Theologie voor economen

Theoloog Paul van Geest wordt hoogleraar theologie en economie aan de Erasmus Universiteit te Rotterdam. **Dagblad Trouw** interviewde hem.



In een zaal vol met studenten economie komt theoloog Paul van Geest 'zonder enige gene' op de propen met verhalen uit de Bijbel. Hij kan die economen van de toekomst urenlang college geven over het leiderschap van Jezus, hij bespreekt de brieven van de apostel Paulus met ze, hij houdt hun de wijsheid over de vrije wil voor van kerkvader Augustinus. "Ja, ja, natuurlijk moet ik uitleggen wie Paulus was, wanneer Augustinus leefde, voor sommigen moet ik bij wijze van spreken de naam Christus spellen, dat je dat niet schrijft met een k maar met ch", licht Van Geest toe. Maar hij doet het graag, college geven aan economiestudenten: "Ik kom met een koffer vol met theologische teksten en theorieën met een ethiek waarin niet eigenbelang,

maar altruïsme, vertrouwen en liefde een rol spelen. Zo hoop ik hun horizon te verbreden."

Teleurgesteld in internet

Op de website **bright.nl** komt Leonard Kleinrock, een van de grondlegers van internet, aan het woord. Hij is teleurgesteld in hoe het internet zich ontwikkeld heeft..



Rond 1994 ontstond een interneteconomie. Bedrijven als Amazon werden opgericht, de Netscape-browser kwam op de markt en de eerste spam-mail werd verstuurd. Vanuit het niets werden mensen schatrijk. De zeepbel knapte, maar internet overleefde. Inmiddels zitten miljarden mensen op internet, evenals honderden miljoenen slimme apparaten. Na vijftig jaar internet is grondlegger Kleinrock teleurgesteld. Samenwerking veranderde in concurrentie; internet bracht cybercrime en cyberspionage, en burgers worden overal in de gaten gehouden. "Ons uitgangspunt is samen te vatten in woorden als ethisch, open, vertrouwd, gratis, gedeeld. Niemand wist waar ons onderzoek toe zou leiden, maar deze principes waren ons baken. We hebben niet voorzien dat de donkere kant van internet zich zo fel zou laten zien", schreef Kleinrock dinsdag in de Los Angeles Times.

Vervolg van pagina 5

altijd mijn best. Maar na vijf minuten... Ik ben twee keer geschorst geweest. Dat klinkt heel heftig, maar het viel wel mee. Ik heb niemand vermoord of zo..." "Waarom werd je dan geschorst?"

"Dat vertel ik niet." "Ah, jawel... ik wil het weten!" "Nee, echt niet." Het meisje dringt aan: "Vertel!" Een klasgenoot roept: "Dit kan niet, je moet zijn grenzen respecteren."

De interviewster reageert: "Zo doen journalisten dat toch?!" Amir houdt z'n kaken op elkaar en de dames gaan over op andere vragen. Dan geeft de klok aan dat er nog een kwartier te gaan is. Cursusleider Johan, uitgever van het Gezamenlijk Zondagsblad, breidt er een eind aan en na een gezamenlijke afsluiting door Leendert vertrekken de leerlingen huiswaarts. In december volgt de redactievergadering voor de jongerenkrant en daarna gaat het echt beginnen. Wordt vervolgd!

Oproep aan GZ-lezers

Het thema van de jongerenkrant zal zijn: 'Verbinding van oud en jong'. Wat willen jongeren weten van ouderen? En omgekeerd: wat moeten ouderen van jongeren weten? Lezers van het GZ worden van harte uitgenodigd mee te denken en te werken aan dit unieke project. Wilt u bijvoorbeeld uw geloofsgetuigenis delen met een jongere? Of kent u iemand met een bijzonder levensverhaal? Heeft u een leuk idee over dit thema? Geef het ons door! Mail naar redactie@gezamenlijkzondagsblad.nl



Een bijzondere Maria

Het is een bijzonder Maria-beeldje. Het is klein en je houdt het in je hand. Ook bijzonder is dat het beeldje op het bureau staat van een predikant.



DOOR LEO POLHUYS,
DEVENTER

Ds. Henk Schuurman van de Protestantse gemeente Colmschate Schalkhaar (Ichtuskerk) heeft een speciale band met het beeldje van olijfhout. In de oktoberuitgave van Kerkklanken, het officiële orgaan van de gemeente, schreef hij er uitvoerig over.

Draaien

Schuurman legt graag uit waarom hij het beeldje zo bijzonder vindt. "Gezien vanaf haar rechterzijde heeft het beeldje een knielende houding, ontvankelijk voor de Heilige Geest. Van ach-

teren gezien draagt ze een kruik, hetgeen duidt op zorgzaamheid. Misschien de lege wijnkruik op de bruiloft te Kana? Draai ik haar weer een kwartslag, dan is ze zwanger van haar zoon. Wanneer ze mij aankijkt, verandert ze in de Madonna met kind. Koesterend draagt ze hem op haar heup, haar mantel om

"MARIA OP HAAR SOKKELTJE
IS VOOR MIJ EEN VOORBEELD
OM NA TE VOLGEN"

hem heengeslagen. De wonderlijkste metamorfose ondergaat ze wanneer ik haar horizontaal houd. Dan verandert Maria in een vredesduif, de duif van de Heilige Geest."

Maria

Wie is de bijbelse Maria voor Schuurman zelf? "Ik zie in Maria de Moeder Gods. In al haar eenvoud gaat ze haar weg door het leven, zorgzaam en met liefde. Maria op haar sokkeltje is voor mij een voorbeeld om na te volgen."

Klei

In 2014 vond Schuurman het vijftien centimeter grote - of liever gezegd: kleine - beeldje. Tijdens een fietstocht van Rome naar Nederland belandde hij in een achteraf gelegen kerkje in Assisi.

In die kerk staat een marmeren evenbeeld van twee meter hoog en nog diverse kleinere Maria-



Ds. Henk Schuurman met in zijn hand het Mariabeeldje

beelden. "Kunstenaar Guido Dettoni maakt het beeldje door een brok klei in zijn hand te nemen. Als je je hand dichtdrukt, vormt de klei zich nagenoeg tot het beeld dat hij ervan maakte", aldus de Colmschater predikant. "Daarom ligt het beeldje zo fijn in mijn hand."

Info-avonden Kerk in de buurt

De PKN belegt info-bijeenkomsten voor mensen die met hun kerk meer willen betekenen voor hun dorp of buurt. Voor wie dit nieuw is, is het raadzaam om de Startavond Kerk in de buurt te bezoeken. Tijdens deze avond worden ervaringsverhalen gedeeld en worden bezoekers uitgedaagd na denken hoe zij verbinding willen zoeken met de buurt. Wie hier al mee bezig is, kan naar de Netwerkvond van Kerk in de buurt komen. Bedoeld om elkaar te inspireren, mee te denken en van elkaar te leren. Aanmelden: www.protestantsekerk.nl/evenementen

Woensdag 11 december Netwerkvond, 20.00 uur, Beilen, Valkenhof | Vrijdag 13 december Startavond, 19.30 uur, Assen, PopUp winkel



Adventsmuziek in Dwingeloo

Een muzikaal feestje met een hoofdrol voor Urk. Het Urker mannenkwartet en familie Post komen voor dit concert naar Dwingeloo. Moeder Mariette en dochters Jannie, Jacoba, Zwanie en Grie-anne zingen bij meerdere koren en hebben verbluffend heldere stemmen. De dames Post zingen met elkaar, maar ook samen met het mannenkwartet. Ronald Knol begeleidt de samen-zang van mooie advents- en kerstliederen op het kerkorgel, waarbij Siebrand Maakal op trompet speelt. Jan de Boer uit Urk presenteert deze avond, die wordt afgesloten met koffie, thee en een lekkernij.

Zaterdag 14 december, 20.00 uur, Dwingeloo, Brug-Es Kerk, € 12,50

Israëlproducten te koop in Zwolle

Op zoek naar die ene speciale wijn of een fijne handcrème? Liefhebbers van Israëlproducten kunnen hun hart ophalen tijdens deze speciale verkoopochtend in het nieuwe onderkomen van de Vrije Evangelisatie Zwolle (VEZ). Meer informatie: Wilma Mensink-Koning, tel. 0548 522525.

Zondag 15 december, 9.00 - 12.00 uur, Zwolle, WRZV-hal, Rietweg 12

Fair Culinair in Enschede

Drie zondagen in december is het smullen geblazen in de Enschede synagoge. Tijdens de 'Fair culinair' kunnen belangstellenden kennismaken met diverse gerechten uit de Joodse keuken, zoals linzensoep en perenkugel.

Zondag 15, 22 en 29 december, 11.00 - 17.00 uur, Enschede, synagoge, Prinsstraat 14

Een open kerk voor iedereen Geloof liet een muur vallen



DOOR DS. RENÉ DE
REUVER, SCRIBA GENE-
RALE SYNODE

Ds. René de Reuver droomt van een open kerk voor iedereen. Een kerk waar mensen bij het kruis ruimte vinden om zich uit te spreken en hoop te vinden. Bij God is immers ieder mens welkom.

Prachtig om te dromen van een open kerk voor iedereen. Alleen, klopt de droom wel met de werkelijkheid? Is zo'n droom geen bedrog?

Een illusie?

Dromen zijn kwetsbaar. Ze kunnen zomaar uiteenspatten of een illusie blijken te zijn. Zo ook de droom van een open kerk voor iedereen. Hoe lang kun je nog in deze droom geloven in ons seculiere land waar steeds minder mensen iets met de kerk hebben? Gelooft u nog in deze droom? Hebt u de energie om u in voor deze droom in te zetten?

Sterk verhaal

Hoe houden we de droom van een open kerk voor iedereen levend? Allereerst door ons te focussen, ons te concentreren. Door steeds weer terug naar de kern te gaan. Naar het wonder van Gods liefde: 'Alzo lief heeft

God de wereld gehad dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft...' (Johannes 3:16) Gods liefde beperkt zich niet tot een beperkt groepje mensen maar heeft de hele wereld op het oog. Dit evangeliewoord is het mission statement van de kerk. Hiervan leeft en getuigt ze in woord en daad. Het maakt de droom van een open kerk voor iedereen tot een sterk verhaal.

DDR

Een inspirerend voorbeeld zijn de memoires van de Wende-dominee, ds. Christian Führer. Als jongen groeide hij op in de DDR. Kerk en dominee-zijn waren achterhaald. Nog even, zo was de gedachte, en dan doet de laatste het licht uit. Christenen werden niet vervolgd, maar om hoger op te komen kon je geen lid van een kerk zijn. Toch liet Christian zich niet ontmoedigen. Hij werd dominee in twee dorpjes in het voormalige Oost-Duitsland. De pastorie en de kerkjes stelden niet veel voor. Het aantal kerk-gangers was beperkt en vergrijsd. Ondanks dit werd Christian een echte dorpsdominee. Hij leefde mee met alle dorpelingen, inclusief de partijbonzen. Voor de dorpelingen, kerkelijk en niet-kerkelijk, was Christian hun dominee. De kerk bleek een plek voor iedereen, een plek van ontmoeting, hoop en vrolijkheid in een grauw Stasi-klimaat!

Huis van vrijheid

In 1981 werd Christian Führer predikant in Leipzig. Ondanks het grote verschil met het platteland was hij hier op dezelfde wijze dominee. Hij schaamde zich het evangelie niet en had hart, oog en oor voor de noden en vreugden van de mensen in de stad. Hij zette 'zijn' Nikolaikirche open voor iedereen. Tijdens een vredes-tiendaagse nodigde hij alle mensen uit om een kaarsje aan te steken en op het kruis te leggen dat op de grond lag, vlak voor het altaar. Bij het neerzetten van het kaarsje kon men een gebed uitspreken of gewoon iets zeggen. De reacties waren overrompend. Kerkelijk en niet-kerkelijk, jong en oud, nagenoeg iedereen stak een kaarsje aan en luchtte zijn hart. De Nikolaikirche werd een huis van vrijheid bij het kruis.



Dankzij dominee Christian Führer werd de Nikolaikirche in Leipzig een huis van vrijheid

Vredesvespers

Deze 'kruismeditatie' bracht een ongekende reactie op gang, het werd de opmaat voor de wekelijkse vredesvespers in de Nikolaikirche. De eerste werd gehouden op 20 september 1982. Zeven jaar later, op 9 oktober 1989, vond na de vredesvesper de Geweldloze Revolutie plaats. Zeventigduizend mensen liepen hierin mee, met een brandende kaars in hun hand. Een maand later viel de muur. Lees het boek 'Geloof laat een Muur vallen' van ds. Christian Führer...

Geïnspireerd

Ik droom van een open kerk voor iedereen. Van een kerk waar mensen bij het kruis ruimte vinden om zich uit te spreken en hoop te vinden. Kortom: de plek voor een goed gesprek, met woorden als daden. Het verhaal van ds. Führer inspireert me om me hiervoor ook in dit winterseizoen in te zetten.



Wij lezen vandaag

vrijdag 6 december
Filippenzen 1:12-26

zaterdag 7 december
Psalm 80

Zondag 8 december
Micha 4:1-8

maandag 9 december
Micha 4:9-14

dinsdag 10 december
Micha 5:1-5

woensdag 11 december
Micha 5:6-14

donderdag 12 december
Filippenzen 1:27-2:11

vrijdag 13 december
Filippenzen 2:12-18

Even doordenken

Ook de hoofdzonden komen voort uit het hart.

Rikkert Zuiderveld

Colofon

Het Gezamenlijk Zondagsblad voor de Protestantse Kerk in Drenthe, Overijssel en Flevoland is een uitgave van Topic, Burg. J.C. van den Bergplein 34, 7642 GT Wierden, tel. 0546 577475, info@topic-cc.nl, www.topic-cc.nl Het Gezamenlijk Zondagsblad informeert over ontwikkelingen in kerk, theologie en samenleving en houdt rekening met de verscheidenheid binnen de kerken en de lezerskring.

Redactieadres Gezamenlijk Zondagsblad, Burg. J.C. van den Bergplein 34, 7642 GT Wierden, info@topic-cc.nl, tel.: 0546 - 577475, redactie@gezamenlijkzondagsblad.nl

Hoofredacteur dr. J.D.Th. Wassenaar, Dorpsstraat 43, 7447 CM Hellendoorn, 0548 - 655635, e-mail: hoofredactie@gezamenlijkzondagsblad.nl

Eindredactie Willemke Wieringa

Redactie ds. W.J. Bakker, drs. A. Hekman, drs. T.J. Oldenhuis, drs. A.A. van der Spek

Medewerkers ds. Pieter Boomsma, ds. Foekje Dijk, Jan Groenewegen, ds. Gerhard Heeringa, Gerrit Kraa, Leo Polhuys, Willemke Wieringa

Gemeenteberichten en Kerkdiensten Gemeenteberichten dienen uiterlijk maandag vóór 8.00 uur aangeleverd te worden aan henriette@topic-cc.nl Gegevens voor kerkdiensten dienen zo ruim mogelijk van tevoren te worden aangeleverd aan henriette@topic-cc.nl Plaatsing van gemeenteberichten geschiedt zonder kosten. Protestantse kerken in het verspreidingsgebied van onze krant kunnen hiervan gebruik maken.

Ander nieuws Het Gezamenlijk Zondagsblad neemt graag berichten op over bijvoorbeeld speciale kerkdiensten en bijeenkomsten, jubilea, reünies, concerten, vergaderingen en andere activiteiten die wij interessant achten voor onze lezers. Daarbij houdt de redactie zich het recht voor berichten te weigeren. Stuur uw informatie naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl

Overname Bij gehele of gedeeltelijke overname van artikelen wordt men vriendelijk verzocht de bron te vermelden en een exemplaar van het nummer waarin dit artikel is overgenomen, aan de redactie te zenden.

Advertenties Voor informatie over tarieven en plaatsingsmogelijkheden belt u naar 0546 - 577475 (vraag naar Liselore Kok). Advertentiemateriaal kunt u vrijdags vóór 12.00 uur digitaal aanleveren bij Gezamenlijk Zondagsblad, Burg. J.C. van den Bergplein 34, 7642 GT Wierden, liselore@topic-cc.nl

Advertentie-adviseur voor Drenthe: J. van Vondel, Runde ZZ 120, 7881 HR, Emmer Compasuum, tel. 0591 - 351730, jvanvondel@hetnet.nl

Familieberichten Berichten vóór maandag 8.00 uur aangeleverd, worden opgenomen in de eerstvolgende krant. Sturen naar henriette@topic-cc.nl of het redactie-adres (zie hierboven)

Abonnementen Voor opgave van een abonnement, een adreswijziging of vragen over de verzending kunt u contact opnemen met Henriëtte Gerfen: henriette@topic-cc.nl Op maandag en donderdag is zij telefonisch bereikbaar op 0546 - 577475. Abonnementsprijzen: per jaar met automatische incasso € 64,00; per jaar met een factuur € 70,00; per half jaar met een automatische incasso € 35,00; per half jaar met een factuur € 39,00 Abonnementen kunnen elk gewenst moment ingaan. U kunt kiezen voor een halfjaar- of een jaarabonnement. Abonnementen kunnen elk gewenst moment worden opgezegd, waarbij een opzegtermijn van één maand geldt. Opzeggingen dienen schriftelijk of per email te geschieden. Een opgezegd abonnement loopt door tot afloop van de betalingsperiode. Het Gezamenlijk Zondagsblad verschijnt minimaal 35 keer per jaar. Wekelijks in de periode van oktober t/m maart, in de tussenliggende periode minder frequent. Zie voor de verschijningsdata: www.gezamenlijkzondagsblad.nl/over het GZ ISSN 1384 - 3923 www.welkomindekerk.nl

In deze rubriek wordt informatie over PKN-kerkdiensten in Drenthe, Overijssel en Flevoland gratis opgenomen. De redactie is afhankelijk van de gegevens van de preekvoorzieners en kan daarom niet verantwoordelijk worden gesteld voor de juistheid ervan. **Gegevens kunt u sturen naar:** Burg. J.C. van den Bergplein 34, 7642 GT Wierden, of mailen naar henriette@topic-cc.nl

Drenthe

Zondag 8 december 2019
2^e advent

Aalden 10.00 mw. T. den Boer
Alteveer GK 10.00 ds. H. Hoogeveen
Assen AK 10.00 ds. J. van Baardwijk **De Bron 10.00** ds. H. Harmsen **JK 10.00** ds. R. Koopmans **De Slingeborgh 10.30** ds. H. Meijer **OK 10.00** da. W. van Noord
Beilen PK 10.00 ds. J. Greving
Borger GH 10.00 past. H. Hansma
Bovensmilde WK 10.00 ds. S. Kits
Coevorden GK 10.00 ds. H. Nagelhout
Diever GK 10.00 ds. B. van Werven **19.00** evang.-dienst
Drijber GK 10.00 ds. Scholing. H.A.
Dwingeloo 10.00 ds. P. Dekker

Een 9.30 ds. W. Smit. H.A.
Elim GK 10.00 ds. H. Jumelet. Voorber. H.A.
Emmer-Compasuum Het Anker 10.00 ds. E. Wisselink
Gasselternijveen 10.00 drs. E. Vroom
Gees 10.00 da. M. Hazeleger
Gieten DK 9.30 ds. R. Fortuin
Hijken/Hooghalen Antenne 10.00 ds. W. Hordijk
Hollandscheveld 10.00 dhr. G. de Kok **19.00** ds. M. Peschar
Hoogersmilde De Schakel 10.00 ds. K. Snijder
Hoogeveen GH 9.30 dr. H. Nobel **GrK 9.30** ds. G. Bikker
19.00 Hoogeveen zingt **HK 9.30** ds. P. Lindhout **OK 9.30** ds. W. Loosman **19.00** vespers
VH 9.30 ds. J. Batenburg **17.00** vespers **Weidesteyn 10.30** mw. T. Hoogesteger
Klazienaveen KK 9.30 ds. Knegt
Kloosterveen De Ontmoeting 10.00 ds. L. v/d Peppel
Meppel MK 10.00 Erfdeel **10.00 OK 19.00**
Nieuw-A'dam NK 10.00 drs. A. v/d Velde

Nieuw-Balinge 10.00 ds. D. v/d Streek **19.00** ds. J. Mol
Nieuweroord ImK 10.00 en 19.00 ds. W. Bakker
Nieuw-Weerdinge 10.00 ds. Van Elten
Nijeveen 10.00 ds. L. Kramer
Pesse OK 10.00 ds. G. Naber
Rolde 10.00 ds. J. Bos
Roden Op de Helte 10.00 ds. S. van Dijk **JK 9.30** ds. W. Meijles
Ruinerwold/Koekange BH 10.00 ds. J. Moerman
Schoonoord De Wijngaard 9.30 ds. A. Hekman
Sleen DK 10.00 ds. J. Scheffer
Smilde KK 9.30 ds. G. Olde
Tiendeveen 10.00 dr. M. Visser **15.00** ds. M. Mudde
Valthermond HS 10.00 ds. E. v/d Meulen
Vries DK 10.00 Ester de Vegt
Westerbork VH 10.00 ds. P. de Vries **SK 10.00** dhr. G. ter Beek
Zuidlaren LK 10.00 HK 10.00 ds. J. van Slooten **19.00** united
Zuidwolde GK 9.30 drs. M. Reinders **HG 10.00** ds. A. Broekman
Zwartemeer GK 9.30 ds. Van Breevoort

Flevoland

Zondag 8 december 2019
2^e advent

Ens GK 9.30 ds. H. van Maanen. Voorber. H.A.
Kraggenburg 10.00 ds. H. Torenbeek
Marknesse 9.30 mw. M. de Vries
Urk BK 9.30 en 17.00 ds. G. van Zanden **PK 9.30, 14.30 en 19.00** ds. E. Terpstra **De Poort 9.30** ds. D. Hellinga **17.00** ds. A. Dingemanse
Zeewolde 10.00 19.00 ds. L. Boot

Overijssel

Zondag 8 december 2019
2^e advent

Almelo Bleek 10.00 ds. M. Hiemstra **De Ontmoeting 10.00** ds. P. Wiekeraad **19.00** ds. C. Elsinga **GrK 10.00** dr. O. Mulder **PK 10.00** da. R. Venema
Noach 10.00 ds. D. van Bart
Eugeria 10.30 ds. C. Elsinga
Beerzerveld 10.00 ds. J. Adriaanse
Belt-Schutsloot 9.30 ds. W. Menkveld
Bergentheim OK 10.00 da. M. van Sandijk **De Hoeksteen**

19.30 adventsconcert
Berkum HH 9.30 ds. P. v/d Meulen
Blokszijl/Scheerwolde Wielewaal 10.00 ds. J. Vonk
Borne OK 10.00 ds. J. Meijer
19.00 vespers **Dijkhuis 10.00** ds. G. Veening
Bruchterveld 10.00 da. R. v/d Berg
Daarle 9.30 ds. B. Heusinkveld **15.00** ds. R. van Hornsveld **HK 9.30** ds. G. Schreuders **15.00** ds. J. van Wijk
Daarlerveen 9.30 ds. F. Schipper **19.00** ds. J. Adriaanse
Dalfsen GrK 10.00 ds. H. Schipper **19.00** da. I. Jansen
Oudleusen 10.00 ds. T. Keuning **Rosengaerde 14.30** ds. H. Schipper. H.A.
Dedemsvaart Antenne 9.30 ds. G. Trouwborst **De Fontein 19.00** ds. K. van Staveren **VDK 10.30** n.b.
De Krim PK 10.00 ds. G. Rohaan
Delden OB 10.00 ds. D. Juijn
Den Ham GK 10.00 ds. H. de Haan **HK 19.00** ds. B. Heusinkveld **DK 10.00** ds. F. Immink
Enschede OK 10.00 ds. J. Zuurmond **Lonneker 10.00** ds. E. de Bruin **Usselo 10.00** ds. O. Haasnoot **BK 10.00** ds. J. Wegerif **ZP 18.00** ds. J. Bekhof
HZ 10.00 ds. B. Wijnbergen
Enter 9.30
Genemuiden GK 9.30 ds. I. Postma **19.00** n.b. **GrK 9.30** ds. W. Hulsman **19.00** ds. M. Krooneman **HC 9.30** ds. P. Nobel
Giethoorn PG 10.00 ds. A. van Waard. H.A.
Hardenberg Baalder 10.00 ds. W. v/d Wel **HK 10.00** ds. J. Woltinge **De Matrix 9.30** ds. P. Langbroek **Radewijk 10.00** ds. A. de Lange **SK 10.00** ds. P. Noordmans **Witte Kerk 10.00** ds. L. van Rikxoort **Oostloorn 11.00** ds. G. Overweg
Heino 10.00 dhr. H. van Solkema
Hellendoorn PK 8.45 en 10.30 ds. L. Aangeenbrug **19.00** ds. L. Aangeenbrug **KW 9.30** ds. R. Perk **KZ 10.15** da. R. Vedders
Holten DK 9.30 ds. S. Roozenboom **Kandelaar 9.30** ds. J. Antonides **19.00** n.b.
Kuinre 10.00 mw. H. Kramer
Kamperveen 9.30 ds. Schut
Lemelerveld BK 9.30 ds. W. Broekema
Lutten LK 10.00 ds. C. Post
Mariënborg SK 9.30 ds. E. van Beesten **19.00** ds. T. Oldenhuis
Nijverdal RB 9.30 ds. B. v/d

Weg **HC 9.30** ds. J. Eertink
18.30 ds. H. van Dalen
Oldemarkt HG 9.30 ds. E. Jans
19.00 dhr. S. Bakker. Jeugdd. **GK 9.30** ds. C. Aalbersberg
Ommen GK 9.30 ds. H. Baart
HK 9.30 ds. J. de Haan **19.00** ds. W. den Braber
Rijssen GK 9.30 ds. A. Gouma
19.00 ds. B. v/d Berg
Rouveen 11.00 ds. G. de Goeijen
Sibculo FK 9.30 ds. H. Dorgelo
Schuinesloot 11.00 ds. v/d Veer
Sint Jansklooster JK 10.00 ds. H. ter Beek **19.00** dhr. R. Pasterkamp. Jeugdd. **Kapel 14.30** ds. D. Wolters
Staphorst 9.00 ds. G. de Goeijen
Steenwijk GrK 9.30 ds. B. Haanstra **OV 9.30 en EV 10.45** ds. P. van Ool
Steenwijkerwold 9.30 ds. E. van Veen
Vollenhove GrK 10.00 ds. H. Pap **MK 10.00** ds. K. Sent
Vriezenveen OK 9.30 ds. M. Montagne
Vroomshoop Het Anker 9.30 ds. J. Droogendijk **19.00** ds. F. Schipper
Wanneperveen 11.00 ds. W. Menkveld
Westerhaar 9.30 ds. H. Bakhuis
Wierden DK 8.45, 11.00 en 18.45 ds. H. Donken. H.A. en dankz. **GK 9.30** ds. W. Kaljouw
19.00 ds. P. Dekker **Hoge Hexel 9.30 en 15.00** ds. T. Smink. H.A. en dankz.
Wijhe NK 10.00 da. M. Veenstra
Willemsoord 9.30 da. T. Braam
Wilsum 9.30 ds. H.d e Kok
14.30 ds. Scholing
Windesheim 10.00 ds. J. van Wijk **19.00** ds. E. Prins
Witharen 10.00 ds. G. Zijl
IJsselmuiden/Grafhorst GK 9.30 ds. A. van Veluw
Zwartsluis GK 10.00 ds. A. v/d Spek **HK 19.00** ds. H. ter Beek
Zwolle AK 9.30 ds. J. Tissink
GrK 17.00 Michaëlsvesper **JK 9.30** ds. H. de Jong **17.00** ds. F. van Santen **LK 10.00** ds. M. Overbosch **OK 10.00** ds. E. Urban **14.00** perki-dienst **Open Kring 9.30** ds. N. Eygenraam
SiK 10.00 dhr. J. Knol **StK 10.00** ds. G. van Rheenen

komen en gaan

Rotterdam-Kralingen

NED. GEREf. KERKEN Beroepen te Eindhoven, kand. J.T. Blanken te Utrecht

GEREF. GEMEENTEN Beroepen te Oostkapelle, ds. B. Labee te Veenendaal
te Sioux Falls (South Dakota, VS), ds. H. Hofman te Kalamazoo (Michigan, Verenigde Staten)
te Barendrecht en te 's-Gravenpolder, ds. M. Joosse te Ede
te Bodegraven en te Groningen, ds. R.A.M. Visser te

Apeldoorn
te Wolphaartsdijk, ds. E. Bakker te Veen
te Ridderkerk-Slikkerveer, ds. S. Maljaars te Meliskerke
te Zoetermeer, ds. H. van der Heiden te Wageningen

Bedankt voor Rijssen-West, ds. A.T. Huijser te Sliedrecht

GEREF. GEM. IN NEDERLAND Beroepen te Rijssen, ds. O.M. van der Tang te Alblasserdam

Bedankt voor Amstelveen-Buitenveldert (herv. wijkgem. Eben-Haëzer), ds. G.M. van Meijeren te Hoewelaken-Stoutenburg/Achterveld (herv.)

HERSTELD HERV. KERK Beroepen te Nieuwleusen, ds. A. de Groot te Genemuiden

Bedankt voor Waarder, ds. W.M. Mulder te Wijk bij Heusden

CHR. GEREf. KERKEN Beroepen te Renswoude, ds. A.J.T. Ruis te

In vervoering van 'Ijsselschilder' Voerman



Jan Voerman, 'Ijsselgezicht', 1916, olieverf op doek, 47 x 76 cm. Groninger Museum (in bruikleen van Stichting J.B. Scholtenfonds).

Onlangs verscheen 'In vervoering van Voerman', over de schilder Jan Voerman Sr. (1857-1941). Het is van de hand van de jonge kunsthistoricus Kristian Kreeft - hij werd in 1992 geboren.



DOOR DR. JAN DIRK WASSENAAR, HELLENDORP

In 2017 studeerde Kreeft cum laude af aan de Rijksuniversiteit Groningen. Hij is momenteel als conservator verbonden aan het Voerman Museum (Hattem). Dankzij een beurs van de Vereniging Rembrandt (Ekkart Fonds) kon hij naast zijn baan onderzoek verrichten naar Voerman. Dat resulteerde in het genoemde boek, dat in samenwerking met het Hattemer museum en met Museum De Fundatie in Zwolle uitgegeven werd.

Ijssel

Jan Voerman woonde en werkte vrijwel zijn hele leven in Hattem, de Gelderse Hanzestad aan de IJssel. Daar kwam het werk tot stand waarmee hij zijn naam vestigde: Ijssellandschappen met hoge luchten, forse wolkenpartijen en het vee dat in de uiterwaarden liep. In vervoering van Voerman brengt niet alleen deze en andere werken (opnieuw) in beeld, het schetst ook de ontwikkeling die de kunstenaar doormaakte voordat hij zijn roeping vond. Daarnaast wordt aandacht besteed aan ver-

IJSSELLANDSCHAPPEN MET HOGE LUCHTEN, FORSE WOLKENPARTIJEN EN HET VEE DAT IN DE UITERWAARDEN LIEP

zamelaars en bewonderaars die werk van hem kochten of bijzondere bijdragen geleverd hebben aan het vergroten van zijn naamsbekendheid en het veilig stellen van zijn artistieke nalatenschap. In dit verband moet in ieder geval de acteur Henk van Ulsen genoemd worden. Hij schreef ooit: 'Kijken naar Voerman staat voor mij gelijk aan een paar uur aan de IJssel zijn. Ik identificeer me met de stilte en de eenzaamheid in de natuur.'

Joodse taferelen

Het eerste hoofdstuk van In vervoering van Voerman is gewijd aan de persoon Jan Voerman. Zijn levensbeschouwelijke positie komt niet in beeld. Kennelijk is daar niets over te zeggen. Als dat wel zo geweest was, had Kreeft

dat wel doorgegeven: hij heeft veel uren in archieven doorgebracht om werkelijk alles over Voerman te weten te komen. Wel is duidelijk dat Voerman in zijn leertijd met de Joodse cultuur in aanraking is geweest, zo blijkt uit een paragraaf in het tweede hoofdstuk over 'De invloeden'. Voerman heeft in Amsterdam gewoond, onder meer een tijdje in het voormalig atelier van Jozef Israëls (1824-1911) aan de Rozengracht. Uit die tijd stammen diverse Joodse taferelen, die zich tegenwoordig onder andere in de al genoemde musea en in het Joods Historisch Museum in Amsterdam bevinden. Kreeft gaat in op de vraag wat Voerman ertoe gebracht heeft om als niet-Joodse kunstenaar zich zo op het leven in de Jordaan te storten. Dat heeft te maken met contacten met Joodse schilders. Trouwens: hij stond ook in verbinding met andere kunstenaars, bijvoorbeeld met de dichter Albert Verwey.

Kristiaan Kreeft leverde een prestatie van formaat! Maar als ik over 'een fraai boek' spreek, heb ik zeker ook de uitvoering door WBOOKS op het oog.



Jan Voerman, 'De treurdagen', 1884, olieverf op textiel op paneel, 74.2 x 99.2 cm. Joods Historisch Museum (Amsterdam)

Kristian Kreeft, In vervoering van Voerman; WBOOKS, Zwolle, 2019; gebonden, 143 p.; ISBN 978 94 625 8350 4; prijs: € 24,95.

Agenda

Tot en met 26 jan 2020

Tentoonstelling middeleeuwse kunstwerken uit het noorden en zuiden van Europa, **Utrecht**, Museum Catharijneconvent, Lange Nieuwstraat 38

Tot en met 27 februari

Tentoonstelling 'Jodendom verbeeld in letters en tekens', Synagoge, **Enschede**, Prinsestraat 14, 11.00-17.00 info: synagogeenschede.nl

Zaterdag 7 december

Menstruatiekits maken voor Days for Girls, 9.30 - 15.00 uur, **Almeelo**, Huis van Lydia, Grotestraat 185b

Zaterdag 7 december

Trinity: Kerststallentour 2019, 20.00 uur, **Zwolle**, Manege Zwolle, Haersterveerweg 1A

Zondag 8 december

Kerst-Welkomdienst, 19.00 uur (vanaf 18.45 uur samenzang), **Borger**, Goede Herderkerk, Hoofdstraat 9

Zondag 8 december

Transformed meeting met Karim Landoulsi en zoon Jesse, 19.00 uur (18.40 uur zaal open) **Ambt Delden**, Kroeze Danne, Kappelhofsweg 14, www.transformed.nl

Dinsdag 10 december

Stoute schoenen-kring, 19.30 uur, **Dronen**, Kerkcentrum, De Ark 54

Dinsdag 10 december

Leren van en over koning David, 19.30 - 21.30 uur, **Zwolle**, synagoge, € 32,50, aanmelden: www.judaica-zwolle.nl

Woensdag 11 december

Netwerkavond Kerk in de buurt, 20.00 uur, **Beilen**, Valkenhof, www.protestantsekerk.nl/evenementen

Woensdag 11 december

Lezing Saleem Shalash, 20.00 - 22.00 uur, **Belt-Schutsloot**, gratis

Woensdag 11 december

Kerstconcert Kinderkoor, 15.15 uur, **Zwartsluis**, De Poort, Het Singel 16

Donderdag 12 december

Joris' Kerstboom, 15.00 - 20.00 uur, **Steenwijk**, Grote of Sint Clemenskerk

Vrijdag 13 december

Startavond Kerk in de buurt, 19.30 uur, **Assen**, PopUp winkel, www.protestantsekerk.nl/evenementen

Zaterdag 14 december

Advent-muziekspektakel Dwingeloo, 20.00 uur, **Dwingeloo**, Brug-Es Kerk, € 12,50

Zondag 15 december

Verkoop Israëlproducten, 9.00 - 12.00 uur, **Zwolle**, WRZV-hal, Rietweg 12

Informatie voor de agenda kunt u

mailen naar: nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl



Muziekagenda

Zaterdag 7 december

Kerstconcert Harm Hoeve **Hasselt**, Grote kerk 20.00 uur, toegang € 10 (t/m 16 jaar gratis), voor aanvang van het concert koffie/thee gratis

Vrijdag 13 december

Kerstconcert Glorify, 20.00 uur, **Meppel**, Oude Kerk, Groenmarktstraat 2, € 10 (t/m 12 jaar gratis)

Zaterdag 14 december

Concert gospelkoor Reach Out, 20.00 uur, **Wierden**, Dorpskerk, gratis (collecte)

Zaterdag 14 december

Kerstsamenzang, Ad Huetink (orgel), 20.00 uur, **Lemelerveld**, WHZ-hal, € 10 t.b.v. goede doelen, www.huetink-royalmusic.nl

Zaterdag 14 december

Adventsang, 19.30 uur (19.00 uur zaal open), **Smilde**, Koepelkerk, gratis (collecte)

Zaterdag 14 december

Johannes de Heer samenhang, 19.00 uur, **Staphorst**, Kerkgebouw De Bron, Churchillaan 2, € 5 euro (tot 12 jaar gratis)

Zaterdag 14 december

Start adventstour Reyer & Lars Gerfen, 20.00 uur, **Nieuw Amsterdam**, Zuiderkerk, € 10, Tickets: www.events4christ.nl

Zondag 15 december

Kerstdienst met gospelgroep Living Lord Singers, 10.00 uur, **Hoogeveen**, 'De Schutse'

Woensdag 18 december

Reyer & Lars Gerfen in Vriezenveen, 20.00 uur, **Vriezenveen**, Christengemeente Ilife, Kanaalweg Zuid 1

Vrijdag 20 december

Oudejaarsavondconference met Rob Favier, **Nijeveen**, Gereformeerde kerk, Dorpsstraat 7, 20.00, € 17, info/tickets: events-forchrist.nl

Vrijdag 20 december

Kerstconcert met Geref. Mannenchor 'Adoramus', 20.00 uur, **Hoogeveen**, De Opgang, Altevweerstraat 105, € 8 (vanaf 16 jaar)

Vrijdag 20 december

Kerstconcert Christelijk Mannenchor **Assen**, 20.00 uur, Assen, De Bron

Zaterdag 21 december

Kerstconcert Christelijk Mannenchor **Assen**, 20.00 uur, Assen, De Nieuwe Kolk

Zaterdag 21 december

Kerst met Hoogeveens mannenchor, 20.00 uur, **Hoogeveen**, Grote Kerk, Grote Kerkstraat, € 10, t/m 17 jaar gratis

Zaterdag 21 december

Kerstconcert met Capella Kampen, 16.00 uur, **Hasselt**, Ichtuskerk, Kastanjelaan 3



De mens gaf zich gewonnen aan moeder natuur als was zij onze beste vriendin. De Schepper zelf stond ervoor garant dat de mens kon genieten van de natuur

God doet de donder rollen

Op Twentse boerderijen treft men in de vorm van een boompje zogenaamde donderbezems aan. De oorspronkelijke functie van deze gevelversieringen was afweer tegen blikseminslag. Overblijfsel van een oud volksgeloof, verbonden aan de god Donar die verwoestingen aanrichtte bij blikseminslag.



DOOR DS. KO HEKMAN, ASSEN

Donder en bliksem werden eeuwenlang gezien als een manifestatie van goddelijke krachten, voor gelovigen strafwerktuigen van God.

Bliksemafleider

Tot de Amerikaan Benjamin Franklin in 1752 de bliksemafleider uitvond. Met een experiment bewees hij dat het hemelvuur een elektrisch karakter droeg. Hij wist de bliksem met een simpele metalen draad te geleiden naar de grond waar deze geen kwaad kon doen. De vinding was het meest spectaculaire voorbeeld van vooruitgang in de natuurbeheersing van de achttiende eeuw. Aldus Jan Wim Buisman in zijn boek over het onweer:*) Godsbeeld en natuurbeeld veranderden. De verhouding tussen God, mens en natuur moesten opnieuw door-

dacht worden. De bliksemafleider riep aanvankelijk weerstand op, maar werd toch ook in ons land ingevoerd.

Onweerstheologie

In vrijwel alle culturele tradities worden donder en bliksem als rechtstreekse tekenen van hogere machten beschouwd. Dat de Here zich in donder en bliksem direct tot mensen richt, is ook een algemeen aanvaarde opvatting in de westerse religieuze mentaliteit van de zestiende, zeventiende en achttiende eeuw. Men beriep zich op Psalm 29:3 'de God vol majesteit doet de donder rollen'. God was hoorbaar aanwezig. In bevindelijke kringen vermeed men te spreken tijdens de donder, want men mocht God niet in de rede vallen. Donder en bliksem zag men als tekenen van Gods toorn en komende oordeel. De Almachtige sprak in de natuur. Hij laat in het onweer zijn straffende hand voelen. Men werd hierdoor geroepen tot gewetensonderzoek en bekering. Deze uitleg verloor aan geloofwaardigheid sinds de tweede helft van de achttiende eeuw. Onder invloed van de Verlichting (de rede won het van het bijgeloof) en wetenschappelijke verklaring van het natuurgebeuren werd God niet meer gezien als de eerste oorzaak van het onweer.

IN BEVINDELIJKE KRINGEN VERMEED
MEN TE SPREKEN TIJDENS DE DONDER,
WANT MEN MOCHT GOD NIET IN DE
REDE VALLEN.

Godsbeeld

Het godsbeeld veranderde, aan God werd zijn veronderstelde strafwerktuig ontnomen. Het beeld van een straffende God had afgedaan. De burger kon nu het natuurschijnsel onbevreesd tegemoet treden. Hij zag de bliksemafleider als een zegen. Het gevolg van deze mentaliteitsverandering was dat het aldus getemde hemelvuur een gewoon bestanddeel van de natuur werd.

Fatalisme

De bliksemafleider riep reacties op. De traditionele aanhangers van de straftheorie trokken uit hun interpretatie fatalistische consequenties, want je kunt toch niet ontkomen aan Gods toorn. Tegenover dit fatalisme stond de autonome mens met zijn zelfvertrouwen en zelfhandhaving tegenover de goddelijke wereld. Die mens zag in het onweer vooral een uitdaging om op eigen kracht de strijd tegen de elementen aan te gaan. Ook aan orthodoxe zijde werd

de straftheorie allengs minder vanzelfsprekend. De 'fijnen' werd angst verweten, een gebrek aan godsvertrouwen in plaats van in eerbied en ontzag de grootheid en goedheid van de Schepper in het onweer te erkennen.

Memento mori

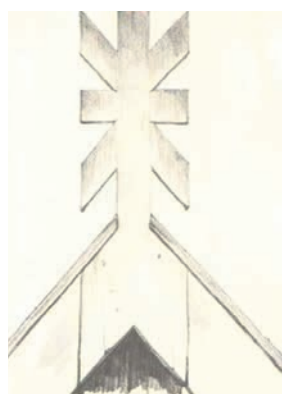
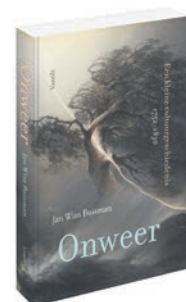
Katholieken en protestanten verzetten zich tegen de oude gewoonte bij opkomend onweer de kerkklokken te luiden. Dat was bijgeloof. Duivels zouden het onweer veroorzaken. De

idee ging terug op Paulus. Gelovigen hebben te strijden tegen de boze geesten in de hemelse gewesten (Ef.6:12). Een eeuwenoude heidense gedachte is dat met het maken van hard geluid demonen werden verdreven. Daartoe werd een kerkklok gewijd als afweermiddel. Gewijd aan een heilige, de schutspatroon van de kerk. Protestanten wilden klokgelui alleen hantieren als oproep tot gebed. Bij begrafenissen hield het de boodschap in van het memento mori, 'gedenk te sterven'.

Vriendin

De mens ging zich één met de natuur voelen. De natuur werd veel minder als bedreiging ervaren. Angst maakte plaats voor verwondering. De mens gaf zich gewonnen aan moeder natuur als was zij onze beste vriendin. De Schepper zelf stond ervoor garant dat de mens kon genieten van de natuur en de schoonheid van het onweer door hem de mogelijkheid te geven om aan haar gevaren het hoofd te bieden. Maar niet altijd is de natuur verrukkelijk, denk aan slachtoffers van natuurrampen.

*) Jan Wim Buisman, *Onweer. Een kleine cultuurgeschiedenis 1752 - 1830*. Vantilt, 2019, 335p., ISBN 9789460044175, prijs € 29,50.



Gevelteken



Blankenham

Protestantse Gemeente
Blankenham
Kerkbuurt 9
8373 EG Blankenham

Scriba: mevr. C.A. Appelo-de Ruiter,
Kerkbuurt 10, 8373 EG Blankenham
0527-202584
ariaderuiter@gmail.com
www.kuinreblankenham.
protestantsekerk.net
www.facebook.com/
pknkuinreblankenham

Kerkdienst

Zondag 8 december. 10.00 uur, gezamenlijke dienst in Kuinre, voorganger: mw. H. Kramer-de Jong.

Pastorale hulp

Mocht u die nodig hebben, neemt u dan contact op met een van de ouderlingen. Zieken en allen die pijn en verdriet hebben: wensen we Gods troost en nabijheid toe.

Exodus 23:20 "Ik stuur een engel voor jullie uit om je op je tocht te beschermen en je naar de plaats te brengen die ik voor jullie bestemd heb."

De plaats van bestemming bereiken, dat klinkt goed. De plek waar je je thuis zult voelen, waar je terecht kunt na je zoektocht.. Iedereen is onderweg en iedereen is zoekende. De ene dag wordt er iets anders van je verwacht en gevraagd dan de andere dag. Dan sleurt de tijd je mee, een onbekende bestemming tegemoet. Zoals het in bovenstaande tekst staat, zo zouden we het willen ervaren. Een lichtgevende engel die naast ons loopt om ons te brengen naar de plek waar we thuiskomen. Het gevoel van grip hebben op de situatie, stelt je gerust, geeft vrede in je hart. Hoe krijg je dat voor elkaar? Zoveel zekerheid biedt het leven niet, want je kunt niet alles sturen. Maar je kunt een houvast hebben dat boven de zorgen en de onzekerheid van elke dag uit gaat. God heeft ons geen kalme reis beloofd, maar wel een behouden aankomst. Joke Verweerd, uit: Toeval bestaat niet

Joodse kleding uit: Israël actueel

U heeft zich vast weleens afgevraagd: waarom kleden orthodoxe Joden zich zo apart? Het is eenvoudig om je daarbij door vooroordelen te laten meeslepen. In werkelijkheid kenmerkt de Joods kledingstijl zich tot in detail door allerlei keuzes en wijsheden waar je als buitenstaander niets van ziet. Wist u bijvoorbeeld dat een chassidische Jood zijn jas rechts over links sluit, in plaats van het gebruikelijke links over rechts, zoals de reguliere herenkleding? In de Joodse mystiek staat links namelijk voor gestrengheid en rechts voor mildheid en barmhartigheid. De manier voor het sluiten geeft

een voorkeur voor mildheid aan. Mooi toch! Nog een grappig detail: de Thora schrijft voor om schouwdraden te bevestigen aan de vier hoeken van elk kledingstuk. Door de hoek van een jas rond te knippen, heeft het kledingstuk geen vier hoeken en vervalt die verplichting. Een Joodse student beschrijft zijn kledingkeuze als een uiting van zijn geloof. Een ander legt uit dat zijn kleding hem ook helpt, Kleding geeft immers een bepaalde status weer en met een zekere status vertoon je je niet op plekken waar je niet behoort te komen. Zo is de kledingkeuze van orthodoxe Joden een middel om verleidingen uit de weg te gaan. Die status heeft overigens wel een prijskaartje, vooral hoeden kosten een lieve duit. Bekijk de filmpjes op youtube.com. Zoek naar "voorbij de deur-kleding".

Citaat: *Alleen de gelovige gehoorzaamt en alleen de gehoorzame gelooft. D. Bonhoeffer (1906-1945, theoloog)*

Namens de kerkenraad van de Protestantse gemeente Blankenham

C.A. Appelo-de Ruiter, scriba

Blokzijl PROT. GEM.

Protestantse Gemeente Blokzijl
Scriba: Karin Rozendal
tel. 23327236, pgb4@xs4all.nl
Kopij wordt verzameld en verstuurd door:
dhr. Henk van Dalen
tel. 0527 291285
hvandalen03@hetnet.nl

Dienst zondag 8 december,

2e advent 10.00 uur te Scheerwolde Wielewaal. Voorganger ds. J. Vonk. Organist: dhr. J. Floor. Collecte: 1e diaconie, 2e eigen kerk, 3e plaatselijke gemeente. Komende zondag is er zoals gewoonlijk weer koffiedrinken. Wees allemaal van harte welkom! Een gezegende dienst toegewenst allemaal!

Pastoraat

De zoon van Mw Froukje Woud, Zuiderpolderweg 7, is dhr Ronnie Woud, Rits 5 Blokzijl. Ronnie is geopereerd in Utrecht en heeft daar een nieuw sleutelbeen gekregen uit zijn eigen been! Het lijkt voorlopig aan te slaan gelukkig. Heel spannend allemaal of het weer goed mag komen! Heel veel kracht en moed toegewenst voor jullie allen! We leven mee! Dhr Henk Ploer, Wetering-oost 16 Wetering, is heel langzaam herstellende van een virusinfectie, waarvoor hij ook al in het ziekenhuis gelegen heeft. Van harte beterschap toegewenst! Dhr André Mol, de Kegge 6 Blokzijl, is weer thuisgekomen uit het ziekenhuis te Groningen en hopelijk mag het nu weer wat beter gaan! Heel veel goeds toegewenst ook jullie als gezin! Aan allen, die herstellende zijn van een medische ingreep of ziekte wensen wij van harte beterschap toe! Ook zijn in onze gedachten, zij die een moeilijk tijd doormaken, Laten we in dat alles kracht zoeken bij onze hemelse Vader. Hij wil er zijn voor een ieder!

REGIONALE JEUGDBIJEENKOMST?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

*Liefelijk licht, brand als een stille wacht,
want in Uw stralen vind ik nog mijn kracht.
Doof dan niet uit, maar wees mijn laatste licht,
glans van Gods onomwonden aanzicht!
lied 951:3*

Verjaardag en jubilea

Voor hen die de komende week jarig zijn of een jubileum te vieren hebben: van harte gefeliciteerd. We hopen dat u/jullie een fijne dag hebben!

Wat gebeurde er de vorige week?

Kerkdienst. Het was de eerste zondag van advent. En ook is de doop bediend aan Quinten Roskam zoontje van Elma en Ronald en broertje van Jaylinn. Pastoraat en diaconaat: Ook deze week is er weer door velen aan velen een bezoek of een bloementje gebracht of een kaartje verstuurd.

Er was catechese en spraken we o.a. over dopen.

Woensdagavond gingen we al filosoferend verder in het boekje van Charles Taylor.

De kopij voor 'Onderweg' moest ingeleverd worden, zodat de redactie er mee aan de slag kon en er weer een prachtig kerkblad van wist te maken.

De classis kwam bij elkaar in de gereformeerde kerk in Olde-markt. We begonnen met een rondje; Hoe gaat het in de gemeente? Daarna gingen we in gesprek over het thema: De Week van het Gebed. Een mooie en inspirerende avond. Vrijdagavond was er weer clubavond in de Waaier. Fijn dat de leiding zich zo wil inzetten voor de jongeren. Voor de iets oudere jeugd was er aansluitend soos.

Agenda

Zondag 08 dec. is de 2e adventsdienst in de Wielewaal. Woensdag 04 dec. 19.30u modramen.

Zondag 15 december 3e advent en om 10.00u dienst in de Grote kerk.

KinderKerk

De KinderKerk zal vanaf nu worden geleid door 1 leiding voor 2 groepen. De KinderKerk start om 10.00 in de consistorie voor de kinderen vanaf 3,5 jaar t/m groep 3. De kinderen van groep 4-8 starten in de kerk en komen voor de eerste schriftlezing naar de KinderKerk. De kinderen worden dan door een van de ouderlingen vanuit de kerk naar de consistorie ruimte gebracht. Ze sluiten dan aan bij de andere kinderen. Alle kinderen en leiding komen dan voor het slotlied terug in de kerk, zodat we gezamenlijk de dienst kunnen afsluiten.

In Scheerwolde is er KinderKerk voor 1 groep, vanaf 3,5 jaar tot groep 8. Alle kinderen gaan dan met de leiding voor de eerste schriftlezing naar de KinderKerk ruimte. Ze komen dan voor het slotlied weer terug in de dienst. Tijdens bijzondere dien-

sten, zoals dopen, advent en 40-dagentijd periode, Palmvasen, Pasen, Pinksteren en Kerst loopt het anders. Alle kinderen starten dan eerst in dienst en gaan dan gezamenlijk met de leiding naar de KinderKerk. Alle kinderen komen dan voor het slotlied terug in de dienst.

Bezoekdienst

27-11 fam A de Jonge, 50 jaar getrouwd, Barend Loosweg 51. Namens de bezoeken dienst, Marie Dijkman-van der Sluis.

Facebook

Wordt vriend op facebook van de kerk Blokzijl- Scheerwolde en we delen met u en jou de bijzondere activiteiten, die er zijn in en om de kerk!

Kopij eerstvolgende nummer voor het nummer dat vrijdag uitkomt: kopij tot uiterlijk zaterdagmiddag 12.00 uur naar Henk van Dalen hvandalen03@hetnet.nl

Giethoorn

Predikant Ds.A.C.J. van Waard-Pieterse, De Elzen 20, 8355 CX Giethoorn, 0521-362555
astridvanwaard@hotmail.com
Scriba:
Harry Besselse, p/a Beulakerweg 78a, 8355 AK Giethoorn, 0521-344266
scribagiethoorn@gmail.com
giethoorn.protestantsekerk.net
Kerkrentmeesters bankrek.nr NL69 RABO 0322 0010 80
Diaconie bankrek.nr: NL39 RABO 361 2597 51

Eredienst. Aanvang 10.00 uur.

Op zondag 8 december gaat onze eigen predikant A.C.J. van Waard - Pieterse voor. De organist is de heer A. Nijmeijer en mevrouw P. van Wieringen is de dienstdoende ouderling. Tijdens deze dienst vieren we het Heilig Avondmaal in zittende vorm. De uitgangscollecte is bestemd voor het Ouderenwerk. Tijdens de dienst zal er oppas aanwezig zijn voor de kleintjes. Kerkvervoer: Hans Spitzzen, tel. 360322.

Giften

De kerkrentmeesters ontvingen een gift van €70 en één van €500. Ouderling P. van Wieringen ontving twee giften van ieder €10 voor het bloemenbusje in de kerk. De gevers/geefsters worden hartelijk bedankt.

Wel en Wee

De adventstijd is een warme huiselijke tijd maar er ook mensen die het op dit moment niet zo fijn hebben door ziekte, gemis of anderszins. We willen er voor elkaar zijn met een luisterend oor ook in deze bemoedigende adventstijd, waarbij we met verlangen uitzien naar de geboorte van Jezus. Ik wens u allen alle goeds in deze tijd en dat u met hoop en vertrouwen de feestdagen tegemoet mag gaan.

Nu heb ik nog een gedicht van Marinus v d Berg.

Aandacht

Aandacht is eerbiedig, ze dringt

JEUGDDIENST?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

*zich niet op.
Ze kan wachten, ze laat vertrouwen groeien.
Aandacht is ontvankelijk, ze stelt zich open.
Ze leeft zich in, ze kan ontvangen.*

*Aandacht is tijd, ze neemt de tijd.
Ze jaagt niet op, ze overhaast zich niet.*

*Aandacht is attent, ze ziet het kleine.
Ze vergeet niet, ze doet wat ze zegt.*

*Aandacht is trouw, ze blijft komen.
Ze houdt de lange duur vol.
Ze komt ook in moeilijke tijden.*

*Aandacht is aanwezigheid.
Ze kent de waarde van het er zijn.
Ze weet stil te zijn, ze is eenvoudig.*

*Aandacht heelt onze wonden.
Aandacht versterkt onze innerlijke kracht.
Aandacht scherpt gemeenschap.*

*Gelukkig de mens die aandacht schenkt
en die aandacht ontvangt.*

Een groet van
Minie Kruiden

Kuinre

Protestantse Gemeente Kuinre
Henric de Cranestraat 41
8374 KL Kuinre

Scriba: scriba-kuinre@live.com

www.kuinreblankenham.
protestantsekerk.net
www.facebook.com/
pknkuinreblankenham

Zondag 8 december, 2e Advent, is er een gezamenlijke dienst in Kuinre. Mevr. H. Kramer-de Jong uit Emmeloord zal in deze dienst voor gaan. De dienst begint om 10.00 uur. **Zondag 15 december, 3e Advent.** In deze dienst zal mevr. J. Lalkens uit Emmeloord voor gaan in een gezamenlijke dienst in Blankenham. Aanvang van deze dienst is om 10.00 uur. 's Avonds is er de jaarlijkse kerstzangavond. Jubilee, o.l.v. Henk Boeve, zeemans- en shantykoor "De windjammers", o.l.v. Rixt Zijlstra en organist Theun Hoen uit Ossenzijl verlenen hun medewerking aan deze avond. U bent van harte uitgenodigd. Aanvang 19:30 uur, in de Protestantse Kerk te Kuinre. **Zondag 22 december, 4e Advent,** is er een gezamenlijke dienst in Kuinre om 10.00 uur. In deze dienst zal mevr. B. Groen uit Giethoorn voorgaan. 's Avonds om 19.00 uur is de kerstviering van de zondagschool. **Zondagsschool Kuinre** Nog een paar weken en dan is het alweer kerst. Een gezellige periode. Met de kinderen gaan we lichtjes maken zodat ze deze met de kerstdienst kunnen gebruiken. In de week van 16 t/m 22 december houden we weer onze jaarlijkse lijstcollecte. Deze wordt van harte bij u aanbevolen. Ook dit jaar nemen we een inspirerend magazine met de



Vervolg van pagina 11

titel Petrus, mee op pad om uit te delen. Op zondag 22 december is 's avonds om 19.00 uur de kerstviering, we gaan laten zien wat we allemaal geoefend hebben over het kerstverhaal. Het wordt een afwisselende dienst. De muzikale begeleiding is in handen van Harry Muis. Komen jullie ook? En neem gezellig iemand mee.

Kerkdiensten in 2020

Met ingang van 1 januari 2020 vindt er een verandering plaats in het rooster van de voorgangers. In Kuinre is er elke week dienst om 10.00 uur. In Blankenham is er dienst om 9.30 uur.

Als kerkenraad willen wij u vragen als er ziekte is of behoefte aan een gesprek contact op te nemen met de scribe of de ouderling. Wij zijn graag op de hoogte.

Met een vriendelijke groet,
Protestantse Gemeente Kuinre.

Steenwijkerwold

Predikant: ds. E. van Veen, tel. 0521-58 85 68, ericveen@ziggo.nl

Scriba: dhr. G. Dekker,
Marijenkampen 2, 8339 SM
Marijenkampen, tel. 06-106 506 72,
scriba@pk-steenwijkerwold.nl
Kerkelijk bureau: kerkelijkbureau@pk-steenwijkerwold.nl,
tel. 0521-51 74 51

Zondag 8 december

Aanvang: 09.30 uur
Voorganger: ds. E. van Veen
Organist: Gerco Eggink
Ophaaldienst: dhr. B. de Groot Boersma
Bloemendienst: fam. G.H. Dolstra
Eindcollecte: Kosten Eredienst
Lezingen: Jesaja 11:1-10 en Matteüs 3:1-12
'Kom tot inkeer, want het Koninkrijk van de hemel is nabij!' Deze indringende roep van Johannes de Doper bereikt ons vandaag. In de Doper concentreert zich heel de messiaanse verwachting van alle profeten voor hem. En het is Johannes menens: 'de bijl ligt aan de wortel van de boom!' Wat de komst

van Gods Koninkrijk inhoudt, wordt geschetst in de eerste lezing: een paradijselijke wereld waar alle levende wezens in vrede met elkaar leven. 'Niemand doet kwaad, niemand sticht onheil op mijn heilige berg'. Wat een visioen. In deze dienst vierten we met elkaar de maaltijd van de Heer. **Bezorgen Kerstgroeten** Ook dit jaar brengen wij weer een attentie naar de mensen uit onze gemeente die 80 jaar of ouder zijn, en naar mensen die (langdurig) ziek zijn. Wij vragen uw hulp voor het rondbrengen van de Kerstgroeten. De attenties kunnen opgehaald worden op zaterdag 14 december in de kerk tussen 9.30 en 10.30 uur. U heeft dan tot maandag 23 december tijd om de groeten te bezorgen.

Licht

*De vlam van een kaars
Brenge licht in een donk're kamer
De liefde van een mens
Brenge licht in een somber hart
Een open hart laat zich zien
In een glimlach
En brenge licht*

Kerstzangdienst met Chr. Brassband De Woldklank Samen bekende kerstliederen zingen, luisteren naar prachtige koorzang en genieten van de prachtige kerstklanken van De Woldklank. Dat kan op zondagavond 15 december in de Protestantse Kerk te Steenwijkerwold. Na de zeer geslaagde kerstzangdiensten van de afgelopen jaren trekt Chr. Brassband De Woldklank uit Steenwijkerwold ook dit jaar alle registers weer open onder de bezielende leiding van dirigent Karel Jager. Er zal worden meegewerkt door het Protestants Kerkkoor Steenwijkerwold onder leiding van Adriaan Oudkerk. Deze avond zullen veel bekende kerstliederen gezongen worden, maar zullen korus en koor ook van zich laten horen met bekende en minder bekende kerstliederen en kerstmelodieën. De muziekcommissie van De Woldklank draagt er zorg voor dat de prachtige kerk sfeervol is versierd. Het is zeker de moeite waard is om deze dienst te bezoeken als opmaat naar Kerst.

De Woldklank hoopt dan ook op een volle kerk op zondagavond 15 december. De avond begint om 19.30 uur en u kunt gratis naar binnen. Aan het eind zal een deurcollecte worden gehouden. Albert Bosscha, voorzitter Chr. Brassband De Woldklank **Kerstviering voor ouderen** De kerstviering voor de ouderen (vanaf 75 jaar) is dit jaar op vrijdag 20 december in Hoogthij. Het programma duurt van 10.30 uur tot en met 14.00 uur. U krijgt hier natuurlijk een uitnodiging voor, maar wilt u zich alvast opgeven, dan kan dat bij Petra van Beek, tel. 588 685, Geesje Jongschaap, tel. 589 194 of de fam. Stegink, tel. 523 514.

Bloemen

De bloemen uit de dienst van zondag 1 december zijn met een hartelijke groet en een bemoeiding gebracht bij dht. T. Smit, Vredenburg en bij dhr. H. Wardenier, Oldemarktseweg.

Giften

Mevr. Groen ontving €10,- voor de Diaconie en de fam. Wubs €10,- voor het Bloemenfonds. Hartelijk bedankt voor deze giften.

Wij leven mee

Als u iets te melden heeft of door te geven betreffende pastoraat, neem dan gerust contact op met één van de ouderlingen of met de predikant. Het leven van mensen is vaak een weg van op en neer. Zo ook in onze gemeente. Sommige mensen hebben veel zorg nodig. Er zijn ook mensen voor wie de toekomst onzeker is of die wachten op spannende behandelingen of nadere onderzoeken. En dan zijn er de mantelzorgers die soms zwaar belast worden, maar hun werk met veel liefde doen. Alle zieken en hun verzorgers sterkte toegewenst!

Omzien naar elkaar

Pastoraat in onze kerkgemeente is in de eerste plaats het omzien naar elkaar in het dagelijkse leven. Op basis van ons geloof zijn we met elkaar verbonden en geven we zorg aan wie dat nodig heeft. De pastorale zorg wordt door de gemeente in het bijzonder toevertrouwd aan de predikant en ouderlingen, wat wel

NIEUWJAARSCONCERT?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

moeilijker wordt nu we nog maar twee ouderlingen hebben. Daarnaast zijn er de bezoekers die contacten met gemeenteleden onderhouden. Indien u behoefte hebt aan pastoraal contact of een gesprek, kunt u altijd direct contact opnemen met de predikant of ouderling.

Uw Licht

*Waar wij licht ontsteken
wordt ook de schaduw groter
ademloos kijk ik
hoor ik voel ik mee
met de pijn
van al die levens uit het lood
dan sla ik dicht
om het verdriet
de bange vragen zonder antwoord
om verloren dromen
om het verlangen
naar vrede in onze dagen
om dat verdriet
afgetekend tegen het licht
dat nooit meer dooft
roep ik Eeuwige
geef ons uw licht
wat is beloofd*

met vriendelijke groeten,
ds. Eric van Veen

Vollenhove

Hervormdvollenhove.nl
redactie@hervormdvollenhove.nl

Predikant Vollenhove-stad: ds. D. Wolters, Steiger 27, 8325 HB
Vollenhove tel. 0527-239291
predikantstad@hervormdvollenhove.nl

Predikant Vollenhove-Ambt: ds. H.J.H. Pap, Leeuwte 88, 8326 AD Sint Jansklooster tel. 0527-239504 predikantambt@hervormdvollenhove.nl

Scriba: Dhr. H. Wijermars,
Postbus 82, 8325 ZH Vollenhove.
tel. 0527-243860 scriba@hervormdvollenhove.nl

Koster Grote Kerk: dhr. G. Bos, tel. 0527-241951.
Beheerder Hervormd Centrum
"Tilvoorde": mw. N. Lassche-Remijnse, Tilvoorde: tel. 0527-241538
tilvoorde@hervormdvollenhove.nl

Koster Kapel: mw. G. van Dalen,
tel. 0527-246767 kapel@hervormdvollenhove.nl

Diensten

8 december 2019 om 10:00 uur in de Grote Kerk, in deze dienst hoopt ds. H.J.H. Pap voor te gaan. De organist is dhr. J. S. Wuite en het lied voor de dienst is Lied 444. Collectes: Dorcas, instandhouding van de eredienst, energiekosten. De autodienst wordt verzorgd door fam. P. de Olde, telefoon 245555. Er wordt in Tilvoorde op de jongste kinderen van onze gemeente gepast door: Pascal Mooiweer en Jetty Jongman. Er is een kindervriendendienst voor de kinderen van groep 1,2 en 3, dit wordt verzorgd door Rosannie en Ninah Heetebrij. Er is een kindervriendendienst voor de kinderen van groep 4,5 en 6, dit wordt verzorgd door Esther van der Linde en Tina van Dijk.

8 december 2019 om 14:30 uur in de Kapel

, in deze dienst hoopt ds. D. Wolters voor te gaan. De organist is dhr. H. Dunsbergen en het lied voor de dienst is Lied 444. Collectes: Dorcas, instandhouding van de eredienst, energiekosten.

Agenda

8 december 2019 om 17:00 uur, Gast aan tafel, de Voorhof.
10 december 2019 om 19:30 uur, Gespreksavond "Verwachting", Kapel.
11 december 2019 om 19:15 uur, Vesper, Grote Kerk.
11 december 2019 om 20:00 uur, Heet hangijzer "Godvergeten", Johanneskerk.
15 december 2019 om 11:00 uur, Niklaaslezing "Focus", Grote Kerk.
18 december 2019 om 10:00 uur, Bijbelkring "60+ Stad", Tilvoorde.
18 december 2019 om 19:15 uur, Vesper, Grote Kerk.
19 december 2019 om 15:00 uur, Contactmiddag oudere gemeenteleden, Kapel.
Bij de ochtenddienst van 8 december, tweede zondag van de advent. In de tijd van advent leeft de kerk vanouds gedeelten uit het boek Jesaja. Van deze profeet willen we enkele gedeelten lezen vanuit het eerste hoofdstuk. Het gaat niet alleen over heil maar ook over wraak. Hoe komt dat op ons af?

Lees verder op pagina 13

Advertenties

Reveil
maandelijkse christelijke maandblad

"De Bijbel is geen boekje voor het bloeden."

Of het meest eigenzinnige, christelijke blad van Nederland bij u past? Gewoon proberen. Zonder kosten. Zonder verplichting.

1/2 jaar GRATIS proberen!!

met **Rikkert Zuiderveld**
schrijver en muzikant

kritisch en betrokken
maandbladreveil.nl

Praat eens vrijblijvend met de makers van het Gezamenlijk Zondagsblad.

TOE AAN EEN NIEUWE SITE VOOR UW KERK?

Bel of mail met Ygerne ten Brinke: 0546-577475 of ygerne@topic-cc.nl



Vervolg van pagina 12

Hoor toe, hemel, geef gehoor, aarde, de HEER heeft gesproken: Ik heb mijn kinderen opgevoed en grootgebracht, maar ze zijn tegen mij in opstand gekomen. Een rund herkent zijn meester, een ezel kent zijn voederbak, maar Israël mist elk inzicht, mijn volk leeft in onwetendheid. Wee dit ontrouwe volk, met schuld beladen, volk van zondaars, verdorven geslacht.. Ach, de trouwe stad is een hoer geworden. Waar eens recht heerste en gerechtigheid woonde, daar huzen nu moordenaars. Je zilver is zwart en dof geworden, je wijn versneden met water. Je vorsten zijn schurken, ze houden het met dieven, ze denken alleen aan geschenken en steekpenningen. Wezen bieden ze geen bescherming, het lot van weduwen laat hen koud. Daarom – zo spreekt de Machtige, de HEER van de hemelse machten, de sterke God van Israël: Wee hun, ik zal me wreken op mijn tegenstanders, mijn woede koelen op mijn vijanden.

Bij de middagdienst van 8 december

Komende zondagmiddag behandelen we vraag 13 uit de gewone catechismus: 'Wat maakt geloven voor verschil in je leven?' Met als prachtig antwoord: 'Zoals de oer-gelovige Abraham zich liet leiden door Gods belofte, zo richt mijn hart zich op Christus. Mijn denken, willen en doen worden bepaald door het nieuwe leven waarin ik door de opstanding van Christus mag delen.'

Focusnieuws

Tijdens de laatste kerkenraadsvergadering bleek dat er binnen de gemeente nog veel vragen en verkeerde beelden leven rondom Focus. Tijdens de Nikolaaslezing op 15 december hopen we een helder beeld te kunnen schetsen. Ook in het laatste Kontaktpunt gaan we op een aantal vragen in. Dit is zeker de moeite van het lezen waard!

Is Focus alleen iets voor de kringen?

Eén van de vragen die we laatst kregen, had te maken met de nadruk die steeds op het kringwerk wordt gelegd. Daaruit lijkt het beeld te ontstaan dat de Focus-thema's vooral op de kringen worden besproken en dat als je niet op een kring zit je "buitengesloten" wordt. Dat is zeker niet het geval! We willen een gemeente-breed gesprek op gang brengen. En we beseffen terdege dat lang niet alle gemeentelieden op een kring zitten, of hier wat voor voelen. Daarom willen we de thema's door alle activiteiten van de gemeente heen weven. Tijdens de diensten, het jeugdwerk, bij vergaderingen en in gezinnen. Op vele manieren kunt u meedoen!

Teamdag IZB Focusteams op zaterdag 30 november 2019 Afgelopen zaterdag morgen zijn Leendert Verbaas, Grietje de

INTERESSANTE LEZING?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

Olde, Annemarie Kwast, Berlinde de Bruin en Herman Wijermars in alle vroegte vertrokken naar de Gerfkamer van de Joriskerk in Amersfoort. Na de opening en zingen van gezang 120 en 294 werd ons team opgedeeld en schoven we aan bij teamleden van andere gemeenten die in januari 2020 ook starten met het Focus traject. Na een kennismakingsronde aan tafel ging de ochtend verder met een Bijbelstudie over Romeinen 12: 1-8. In Focus gaat het erom om je gewone dagelijkse leven te verbinden met je geloof. Hiervoor is verandering nodig in ons persoonlijke leven, maar ook in de gemeente. Wat betekent het om aspecten van ons gewone leven aan de heer aan de bieden? Hoe kunnen we als gemeente elkaar helpen om niet in het spoor van de wereld mee te lopen maar van binnenuit te veranderen? Belangrijke factoren in een verander proces volgens John Kotter kunnen ons daarbij ook helpen. De ochtend werd afgesloten met gezang 228, gebed en een heerlijke lunch. Genoeg handreikingen om de Nikolaaslezing van 15 december verder voor te bereiden met ons team. We hopen dat 15 december vele gemeente leden onze presentatie komen volgen zodat we als gemeente vanaf januari samen van start gaan met het Focus traject. Namens het Focusteam, Herman Wijermars

Welkom op het Kerstfeest

De voorbereidingen voor het Kinderkerstfeest zijn weer in volle gang. Graag willen we alle kinderen, ouders, opa's en oma's uitnodigen voor ons Kinderkerstfeest. LETOP: Dit jaar doen we het zondagmiddag 22 december om 17u in de Grote Kerk. We hebben Poppentheater "Poppen en Meer" uitgenodigd om er samen met ons een mooi Kerstfeest van te maken.

Giften

De Diaconie ontving via Marjan Westhuis €10.00 voor het Bloemenfonds. Hartelijk dank voor deze gift.

Bloemengroet

Er zijn afgelopen week, als teken van medeleven en als groet van de gemeente, bloemen gebracht bij dhr. Heetebrij, Monnikenweg 61, bij mw. Rook- van de Belt Heetveld 12, bij dhr. van Ben-them, W.de Lillestraat 17, bij mw. de Dobbelaar - van Haaf-ten, G.v.Rhenenlaan 20, bij dhr. Zweistra, Visscherstraat 26, en bij dhr. Mooiweer, G.van Rhenenlaan 67: Hij is gestopt bij de redactie van het Kontaktpunt. Met dank voor zijn jarenlange inzet. Ook zijn er bloemen bezorgd bij dhr. en mw. Mondria - Bergkamp, D.v.d.Arestraat 13; zij waren 18 november 12,5 jaar getrouwd en bij dhr. en mw. Bergkamp - Veldkamp, G.van Rhenenlaan 44; zij waren 21 november 40 jaar getrouwd..

Vollenhove AMBT

Ds. H.J.H. Pap, Leeuwte 88, 8326 AD, Sint Jansklooster, 0527-239504.
E-mail: predikantambt@hervormdvollenhove.nl
E-mail: scriba@hervormdvollenhove.nl

Wij gedenken

Op zaterdag 23 november 2019 is in de leeftijd van 93 jaar **Dirk van Dijk** overleden. Tot voor kort woonde hij aan de Meester Kroezestraat 18. Sinds 2007 was hij weduwnaar van Janny van Dijk. Dat hij alleen kwam te staan, was erg moeilijk voor hem. Hij heeft dat beschreven in woorden die op de rouwkaart staan: Het gemis van Janny deed mij zeer. Een schaduw overviel mijn leven. 't Werd leeg en stiller om mij heen. Levensvreugd verdween. Geloof én hoop én liefde – het hield mij op de been. En bovenal, met dank aan God, Hij liet mij niet alleen. Sinds het overlijden van zijn vrouw heeft hij alle tijd genomen om de dingen te regelen voor de dag dat hij er zelf niet meer zou zijn. Hij was tot op het laatst een echte regelaar. Dirk van Dijk heeft altijd enorm genoten van zijn kinderen en kleinkinderen. Juist in hen zag hij ook wat hijzelf door de oorlogsjaren heeft moeten missen. In februari 2018 kreeg hij te horen dat zijn lichaam ziek was. Kanker maakte dat hij meer en meer beperkt werd in zijn mobiliteit. Na drie weken ziekenhuis was er voor hem een plekje in Nieuw Clarenberg, waar hij helaas nog geen twee weken heeft gewoond. Zijn lichaam bleek zieker dan gedacht. 'Het is goed zo', zeiden de kinderen, maar het gemis en verdriet is er niet minder om nu zij zonder hun vader en opa verder moeten. Dirk van Dijk wist dat het goed zou zijn. Daarom schreef hij ook: Beste mensen, wees gegroet. Ik wens u 't allerbeste. Heb om mij geen zorg of pijn, want ik zal weer bij Janny zijn. Op de dag dat we hem in IJsselmuiden begraven hebben, lazen we nog woorden van Psalm 23 die hem in de laatste dagen van zijn leven zo raakten: Zelfs al ga ik door een dal van diepe duisternis – ik vrees geen kwaad, want Gij zijt bij mij... Dat ook de kinderen, klein- en achterkleinkinderen daar troost uit mogen putten. Heidi Kramer.

Geboren

Op 21 november is Sep Mondria geboren. Hij is het zoontje van Gerhard en Barbara en het broertje van Lynn, Noa en Raf. Het gezin woont aan de Schouw 22. Via deze weg willen we jullie van harte feliciteren en Gods zegen toe wensen!

Dick Wolters

GOSPELCONCERT?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

Vollenhove STAD

Ds. D.Wolters, Steiger 27, 8325 HB Vollenhove, 0527-239291
E-mail: predikantstad@hervormdvollenhove.nl
kerkelijk werker Mw. Heidi Kramer, tel. 0527-613766 of 06-30016897
E-mail: hkramer@hervormdvollenhove.nl

Dhr. H. van der Linde, Kloosterweg 33, Sint Jansklooster, is opgenomen in het Isalaziekenhuis te Zwolle.
Dhr. J. Winters, Laurier 160, is opgenomen in het ziekenhuis in Meppel
Mevr. E. Huisman-Driezen, Laurier 155, Vollenhove, verblijft voor revalidatie in het Zonnehuis in Zwolle.
Willen we de zieken opdragen in onze gebeden.

'Friends with'

Bijzondere catechesedienst
Op zondag 15 december 2019 willen de catechisanten de voortrekkers zijn tijdens de middagdienst die begint om 14.30 uur in de Kapel.
Muzikaal zullen we begeleid worden door Gydo Boxum en Femke Heutink.
Ze zingen en spelen onder meer: Votum en Groet Sela (erg mooi)
Kom zing een nieuw lied
God van Licht
Fundament
Vul dit huis met u glorie
Ik wens jou Trinity
De bijbellesing die centraal staat is uit de brief aan de Filippenzen. *Jullie moeten blij zijn, omdat jullie bij de Heer horen. Ik zeg het nog eens: Wees altijd blij. 5Laat iedereen merken dat jullie vriendelijk zijn. En bedenk goed: de Heer is dicht bij ons. 6Maak je geen zorgen, maar vraag God alles wat je nodig hebt. Bid tot God, wat er ook gebeurt. En dank hem altijd. 7Dan zal God zijn vrede aan jullie geven. Dat is een vrede die geen mens ooit gekend heeft. Die vrede zal jullie gevoel en jullie gedachten beschermen tegen al het kwaad. Want jullie horen bij Jezus Christus.*
Het belooft een spannende dienst te worden, met liederen die de catechisanten zelf gekozen hebben. Iedereen is van harte welkom!!

Ten slotte, Ontvangt allen een vriendelijke groet vanuit de pastorie aan de Leeuwte, ds. H.J.H. Pap

Wanneperveen / Belt-Schutsloot

Ds. W.J. Menkveld, Veneweg 33 7946 LC Wanneperveen, 0522-701108
b.g.g. 06-40428018, jmenkveld@solcon.nl
Scriba: mevr. R. Lok-Lok, Noorderweg 57, 8066 PW Belt-Schutsloot, 038-3867486
scriba@pknwanneperveenbeltschutsloot.nl
Protestantse kerk Wanneperveen, 06-51038124
IBAN: NL27 RABO 0367 1544 63
t.n.v. het college van kerkrentmeesters van de Protestantse Gemeente Wanneperveen/ Belt-Schutsloot
www.pknwanneperveenbeltschutsloot.nl

Lees verder op pagina 14

Joris' Kerstboom in Steenwijk



'Wie zet jij in het licht?' is de vraag die presentator Joris Linsen stelt aan volwassenen en kinderen op het plein bij de Grote of Sint Clemenskerk in Steenwijk. Op die dag vinden de opnames plaats van het KRO-NCRV programma Joris' Kerstboom. Steenwijk is een van de elf plaatsen in Nederland, waar Joris Linsen zijn kerstboom neerzet. Bezoekers kunnen in kerstballen een foto of tekst plaatsen over een bijzonder persoon. Tussen 14 en 20 december te zien op NPO 2.

Donderdag 12 december, 15.00 - 20.00 uur, Steenwijk, Grote of Sint Clemenskerk

Wandelen met de Dominicanen

Wandelen in de natuur, één zijn met de natuur; dat kan nu vanuit het Dominicanenklooster. De wandelingen zijn tussen de vier en zeven kilometer en worden afgewisseld met bewustwordings-oefeningen. In december wordt in stilte gewandeld. Wie wil, kan ook eerst meedoen met het ochtendgebed in het klooster. Margriet van Kampen en Kees Nypels zijn de begeleiders. De start is vanaf de parkeerplaats van het klooster.

Vrijdag 20 december, 9.00 - 12.30 uur (inloop 8.30 uur), € 5, aanmelden: info@kloosterzwolle.nl

Kerstconcert in Hengelo

Het Christelijk Mannenkoor Hengelo geeft in samenwerking met het Christelijke Fanfareorkest De Bazuin een kerstconcert. Tijdens dit concert zullen bekende en minder bekende liederen en stukken gemusiceerd en gezongen worden. Natuurlijk is er ook samenzang met het publiek. De toegangsprijs is inclusief koffie/thee en limonade. Toegangsprijs is € 10 voor volwassenen en € 5 voor kinderen. De kaarten kan men kopen voorafgaand aan het concert.

Zaterdag 21 december, 19.30 uur, Hengelo, Ontmoetingscentrum 't Venster, Oldenzaalsestraat 260

Volkskerstzang Walburgiskerk

Warme kleren aan en op naar de prachtige Walburgiskerk in hartje Zutphen voor de Volkskerstzangavond! Samen bekende kerstliederen zingen en luisteren naar muziek en voordracht. Thema: 'Kom in het licht, Hij roept je'. Meditatie: Marco Vermin. Met medewerking van de Christelijke Gemengde Zangvereniging 'Halleluja', organist Erik Bakker, trompettist Lukas Ebbers en koororganist Joline Stockhorst.

Zaterdag 21 december, 19.00 uur, Zutphen, Walburgiskerk, Kerkhof 3

BIJZONDERE THEMA-AVOND?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!



Kerstconcert Hoogeveen

Het Geref. Mannenkoor ‘Adoramus’ te Hoogeveen onder leiding van Cor Ploeg nodigt geïnteresseerden uit voor haar traditionele kerstconcert. Er wordt gezongen van het wonder in de kerstnacht, eerbiedig maar ook uitbundig. Nieuwe en vertrouwde liederen zullen klinken. Naast solisten, een strijkers-ensemble, het orgel en de vleugel is er ook ruimte voor samenzang, waaronder het ‘Ere Zij God’.

Vrijdag 20 december, 20.00 uur, Hoogeveen, De Opgang, Alteveerstraat 105, € 8 (vanaf 16 jaar)

Kerst met Hoogeveens mannenkoor

Het is bijna tijd voor het jaarlijkse kerstconcert van het Hoogeveens Christelijk Mannenkoor HCM. Het wordt een traditioneel kerstconcert met mooie en bekende kerstliederen en samenzang. Reza Ranjazmay, een spintotenor met een volle zangstem die al een aantal keren met HCM heeft gezongen, verzorgt enkele solo's. Frank Kaman bespeelt het orgel en Genus M. Veldman heeft de gehele leiding.

zaterdag 21 december, 20.00 uur, Hoogeveen, Grote Kerk, Grote Kerkstraat, € 10, t/m 17 jaar gratis

Kerstwandelen in Steenwijk

Zeven kerken uit Steenwijk en Stichting Present slaan de handen voor de vijfde keer ineen: op 21 december organiseren zij een kerstwandeling voor jong en oud. In iedere deelnemende kerk is wat te doen, wat moois te zien of te beleven. Ook wordt gezorgd voor wat eten en drinken. Doel van de wandeling is om iedereen bekend te maken met de geboorte van Jezus. Maar het is ook een mooie gelegenheid om de kerken eens van binnen te bekijken.

Zaterdag 21 december, 14.00 – 17.00 uur, Steenwijk, binnenstad

Studiedagen in Groningen en Drenthe

Het Breed Moderamen van de classis Groningen-Drenthe heeft voor de classis een beleidsplan opgesteld. Daarin komen belangwekkende zaken aan de orde, zoals samenwerking tussen gemeenten en het beroepen van een predikant. In dit kader zijn twee studiedagen gepland voor predikanten en kerkelijk werkers. In het ochtenddeel staat het persoonlijk functioneren in het ambt centraal, in het het middagdeel de rol die zij spelen in gemeente en kerkenraad. De definitieve uitnodigingen voor de studiedagen in de provincies Groningen en Drenthe volgen, maar aanmelden kan nu al bij classispredikant Jan Hommes.

Donderdag 6 februari provincie Groningen en dinsdag 10 maart in de provincie Drenthe

Vervolg van pagina 13

Diensten 8 december – 2e Advent:
Belt-Schutsloot 09.30 uur – Voorganger: ds. W.J. Menkveld – m.m.v. “Looft den Heere”. In BS is er een extra collecte voor de Kindernevendienst. Wanneperveen 11.00 uur – Voorganger: ds. W.J. Menkveld.
Diensten 15 december – 3e Advent:
Belt-Schutsloot 09.30 uur – Voorganger: dhr. J. Smit. Wanneperveen 11.00 uur – Voorganger: dhr. J. Smit.
Oppas W’veen en BS: Zie www.pknwanneperveenbelt-schutsloot.nl, onder: rooster.
Rooster bloemendienst W’veen
08/12 – fam. J. Lubbinge en fam. R. Stoter.
15/12 – fam. dhr. C. Heidema en fam. H. Heidema.
Bloemen
De bloemen uit de dienst van zondagmorgen 1 december in BS gingen naar Dirk Klaver. Hij mocht na dik 2 weken in het ziekenhuis weer naar huis. In Wanneperveen gingen de bloemen ter bemoediging naar fam. Roze en met hartelijke felicitaties naar mw. R. Vos-Knol die haar verjaardag vierde.
Verantwoording
De huis aan huis najaarszendingsskollekte in Wanneperveen heeft €354,85 opgebracht. In de zendingsbussen in Wanneperveen zat €115,77. De collecte voor het binnenlands diaconaat van 1 december in W’veen bracht €65,30 op. Via ouderling R. van Dalfsen is €15,00 ontvangen voor kerk en onderhoud.
Rondbrengen kerstattentie’s Wanneperveen
Op zaterdag 14 december willen we weer een kerstattentie

bij gemeenteleden vanaf 75 jaar bezorgen als kerstgroet van onze gemeente. We zoeken daarvoor vrijwilligers die willen meehelpen om dit te doen. U kunt zich opgeven bij Ineke Slot; 0527- 246459 of Grietje Wink 0522-281509, Gerda van der Heide 0522-281825 of per mail; inekeslot46@gmail.com. De attenties kunnen 15 december tussen half 11 en 11 uur opgehaald worden in de Perelaar. Bij voorbaat hartelijk dank voor uw medewerking, namens de diaconie.

Begroting 2020

De begroting voor 2020 ligt in de week van 7 t/m 13 december ter inzage bij T. Stummel-Winters, Bovenboerseweg 50 en bij J. Aaten-Lok, Belterweg 40. College van kerkrentmeesters.
“Hoe een Arabier liefde voor Jezus en Israël kreeg”:
Op woensdag 11 december is er in Belt-Schutsloot een lezing met ds. Saleem Shalash uit Nazareth in Israël. Ik ontmoette ds Shalash tijdens mijn reis naar Israël. Zijn verhaal sprak mij zeer aan. Toen ik hoorde dat hij naar Nederland zou komen heb ik meteen gevraagd of hij ook in onze gemeente komt spreken. Hij spreekt goed verstaanbaar engels (zelfs voor mij) maar er is ook vertaling, dus iedereen kan het meemaken. Noteer deze datum vast in uw agenda. Aanvang om 20.00 uur in de kerk in BS.

Vanuit de gemeente

Dirk Klaver is weer thuis uit het ziekenhuis na een hartoperatie. Jeanette Rook is inmiddels geopereerd en weer in Zonnekamp voor revalidatie. Dat zal nog wel enige tijd duren. Wij wensen hen beiden Gods onmisbare zegen en ook familie en bekenden om hen heen.
Vanuit de Pastorie

We hebben al vaak ondervonden dat u als gemeente weet wat meeleven is maar na het plotselinge overlijden van mijn vader op 20 november zijn we opnieuw verrast. Elke dag vonden we kaarten in onze brievenbus en elke dag ontvingen we per mail of op nog anderen manieren blijken van meeleven en bemoedigende woorden. Dat doet ons echt heel goed. We zijn u daar dankbaar voor. Zelf vond ik het ook fijn om ondanks alles voor te gaan in de beide diensten op 24 november. Voor al de eerste dienst op de Belt viel me niet mee, maar het was goed om juist ook op deze zondag de naam van vader te mogen noemen in de kerk. Bijzonder ook dat er dit jaar voor het eerst in Wanneperveen gelegenheid was voor ieder die iemand wilde gedenken door middel van het aansteken van een lichtje. Ook op die manier kreeg mijn vader een plekje in de dienst. Hartverwarmend was het hoeveel mensen van deze gelegenheid gebruik maakten.

Hartelijke groeten,
Ds. Menkveld.

Willemsoord / Peperga / Blesdijke

Predikant: ds. Gerrit van den Dool
Pastorie: Steenwijkerweg 157
8338 LB Willemsoord
predikantwillemsoord@gmail.com
Telefoon predikant: 0521-346611
Scriba: Henry Bos, Steenwijkerweg 194
8338 LD Willemsoord, 0521-514587
kerk.willemsoord@hetnet.nl
Koster: mevr.T.Winters-de Boer,
0521-588515, Rentmeesters Prot.
Gem Willemsoord Peperga Blesdijke
IBAN: NL34 INGB 0000 9350 70

Zondag 8 december

In deze dienst hoopt da.Tia J. Braam uit Dwingeloo voor te gaan. Ouderling van dienst is Henry Bos en het orgel wordt bespeeld door Benia Lenstra. De deurcollecte is voor het plaatselijk pastoraat. De ontvangst is door Adrie Winters en de bloemen worden bezorgd door Henk Ruiter. De opname wordt rondgebracht door de diaconie en de zorg voor de kinderen is in handen van Neeltsje en Charita. De ophaaldienst wordt verzorgd door Klaas Klarenberg (0521-588863). Het lied voor de dienst is lied 454.
Collecten. Diaconie: €25,85; Kerkrentmeesters: €32,- , tafelcollecte voor Dorcas €61,- Allen hartelijk dank voor uw gaven.

Bloemen. De bloemen zijn als groet en bemoediging bezorgd bij Nera van der Bult aan de Steenwijkerweg
Kerstmarkt

Het zal u vast niet ontgaan zijn; op zaterdag 14 december van 16.00-20.00 uur wordt er de tweejaarlijkse kerstmarkt gehouden op het terrein rondom de kerk. De kerk zal hier vertegenwoordigd zijn met een rad van avontuur en een caviabak. De opbrengsten hiervan zijn voor het onderhoudsfonds. We zijn nog wel op zoek naar prijzen. Dit mag een eigen gebakken cake zijn, een fles wijn, een pak koffie, iets van de drogisterij en andere “snuisterijen”. Kortom spullen die u zelf ook leuk vindt om te krijgen en om te winnen. U kunt uw spullen mee nemen naar de kerk of contact opnemen met David Raggars (0521-589515) om ze bij u op te halen vóór 10 december. We hopen u te mogen begroeten.

Lees verder op pagina 15

boeken



DOOR DR. JAN DIRK WASSENAAR, HELLEENDOORN

Erik A. de Boer, De macht van de minderheid. Het remonstrantisme in Kampen in de spiegel van de nationale synode te Dordrecht (1618-1619); Summum Academic Publications, Kampen, 2019; gebonden, 361 p.; ISBN 9789492433305; prijs € 39,99.

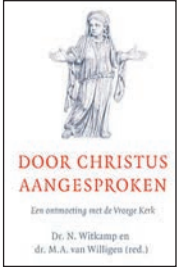
Een bijdrage aan de herdenking van de nationale synode van Dordrecht van 1618-1619 met een bijzondere invalshoek: hoe heeft het debat over goddelijke voorbeschikking en menselijke keuzevrijheid de kerkelijke situatie in een stad (Kampen) gestempeld? ‘De macht van de minderheid’ behelst het verhaal van vier predikanten en een schoolmeester die daar geruime tijd de dienst uitmaakten;



maar: uiteindelijk moesten ze het onderspit delven. Een mooi ‘afscheidscadeau’ van dr. Erik A. de Boer als buitengewoon hoogleraar in de Geschiedenis der Reformatie aan de Vrije Universiteit te Amsterdam, voor fijnproevers op kerkhistorisch terrein.

N. Witkamp en M.A. van Willigen (red.), Door Christus aangesproken. Een ontmoeting met de Vroege Kerk; Uitgeverij Groen, Heerenveen, 2019; 226 p.; ISBN 9789088972157; prijs: € 14,95.

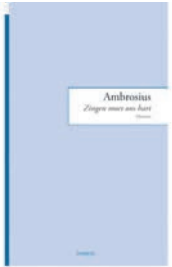
De Vroege Kerk mag zich vandaag de dag in toenemende belangstelling verheugen. Mogelijk heeft dat te maken met het feit dat de kerk ook tegenwoordig, net als in de eerste eeuwen van het christendom, in een minderheidspositie verkeert. Dan is het goed om naar stemmen uit de begintijd te luisteren. Door Christus aangesproken: een prima gids. Op basis van geschriften van auteurs uit de Vroege Kerk bespreken negen



deskundigen allerlei thema's. Een rode draad is, dat het Jezus Christus alleen is die de mens met God verzoent en eeuwig leven schenkt.

Ambrosius, Zingen moet ons hart. Hymnen; Damon, Eindhoven, 2019; 135 p.; ISBN 9789463401630; prijs: € 14,90.

In de vierde eeuw kwam de hymne als lied van lofprijzing voor God tot bloei. Dan moet zeker de Milanese kerkvader Ambrosius genoemd worden. In ‘Zingen moet ons hart’ zijn diens veertien hymnen, waarvan sommige op het kerkelijk erf al lang bekend zijn, bijeengebracht. In Latijnse brontekst en Nederlandse vertaling. Kende het Latijnse genre een vaste strofische vorm, de vertaler (Patrick Lateur) heeft dat stramien losgelaten. Hij heeft de teksten ook van toelichtingen voorzien. Al met al een mooie kennismaking met voorbeelden uit de liederenschat uit de traditie van de kerk.



Pierre Trouilleux, De Germanen en het christendom. Een bewogen ontmoeting in de 5de - 7de eeuw; Uitgeverij Omniboek Utrecht, 2019; 362 p.; ISBN 9789401914734; prijs: € 24,99.

Pierre Trouilleux, emeritus-hoogleraar Kerkgeschiedenis en Godsdienstwetenschappen, presenteert in dit boek de rijpe vrucht van jarenlang onderzoek naar de ontmoeting, in allerlei varianten, tussen de Germaanse wereld en het christendom tijdens de volksverhuizingen van de vijfde tot de zevende eeuw. Hij doet dat op onderhoudende wijze. De lezer krijgt zo zicht op een belangrijke kantelperiode in de Europese geschiedenis en wordt bepaald bij de confrontatie tussen heidens en christelijk denken en doen in het verre verleden. Dat is niet zonder belang in een tijd waarin nieuwe vormen van paganisme in zwang raken.





Vervolg van pagina 14

ten tijdens deze kerstmarkt waar vele kramen staan en waar ook voor de inwendige mens wordt gezorgd. Ook zijn we op zoek naar bemensing van de stands. We proberen een rooster te maken per half uur, zodat u maar een korte periode de lootjes hoeft te verkopen en het rad te laten draaien/de cavia's te laten lopen. Helpt u mee? Geef u op bij Geert Dedden (0521-522489).

Waar geloof het meest kost. “Bid voor ons.” Dat is vaak het eerste dat vervolgde christenen vragen. Zij kennen het belang van gebed uit eigen ervaring. Iedere week geef ik u een gebedspunt door: Christelijke ouders met kinderen onder de 18 jaar in China hebben het zwaar. De overheid verbiedt kinderen en tieners een kerk binnen te gaan of een religieuze activiteit bij te wonen. Bid dat veel kinderen en jongeren over de Here Jezus horen en christen worden, ondanks de beperkingen vanuit de regering.

Kopij GZ. De kopij voor het volgende zondagsblad kunt u inleveren tot uiterlijk zondag 8 december 12.00 uur bij ondergetekende of via kerk.willems-oord@hetnet.nl.

Ik geloof in mijn God als de kracht, die het licht ontsteekt, waar het duister is, die weer glans aanbrengt, waar geen luister is, die een vuurvlam is in de nacht.

Ik geloof in mijn God als de bron, van waaruit alles leeft wat geboren is, die weer thuisbrengt wat ooit hier verloren is, die het woord sprak, waarmee het begon

Ik geloof in mijn God als het doel van de voeten die hier op aarde

staan, van de dromen die door alle landen gaan, van de zoektochten van het gevoel.

Ik geloof in mijn God als de stem, die de wereld naar toekomst en vrede leidt en het uitzicht biedt, al zo lang verbeid, van geloof, hoop en liefde door Hem.

(Ds. Bronswijk, uit: Rakelings Nabij; dit lied kan worden gezongen op de melodie van gezang 51 uit het Liedboek voor de Kerken;)

Namens de kerkenraad wens ik u allen een goede week toe en een hartelijke groet. Henry Bos ouderling-scriba

Begroting 2020. De begroting 2020 van de kerkrentmeesters ligt ter inzage van 9 t/m 13 december bij kerkrentmeester Adrie Winters. Graag van te voren even bellen (0521-588515) als u de begroting wilt inzien.

Van de predikant Een mooie ontmoeting. Op 28 november hadden we in de Protestantse Kerk te Oldemarkt een ontmoetingsavond van kerkenraden uit de ring Steenwijkerland. Samen met onze diaken Rinske Schiere mocht ik daaraan deelnemen. Bijeenkomsten als deze zijn buitengewoon waardevol. Thema was ditmaal Gebed: waarom is het nodig, hoe geef je dat vorm, ook als je als kerken samen voorbede wilt doen voor de samenleving en wie daarin een leidende rol hebben? Dit naar aanleiding van de komende Week van Gebed. Het was opnieuw inspirerend om uit te wisselen wat speelt in onze gemeenten en zo de onderlinge verbondenheid te versterken. Ik zie uit naar de volgende bijeenkomst!

Advent

Advent betekent “(aan)komst”. Het is een kernwoord in ons geloof.

Je kunt er nooit als iets vanzelfsprekends van uitgaan dat God “er altijd is”. De Bijbel leert ons het tegendeel. We horen daar mensen roepen om het komen, om de “advent” van God. Zoals in Psalm 130: wachten op God, “meer dan wachters op de morgen, wachters op de morgen”. Een van de meest aangrijpende teksten uit de profetische boeken vinden we in het derde deel van het boek Jesaja: woorden die voor het eerst geklonken hebben in tijden van kaalslag en puin – letterlijk en figuurlijk. Met alle welvaart en vrede die we genieten kunnen we in andere opzichten onze tijd ook wel eens zo beleven. In hoofdstuk 63 wordt geroepen om God – dat Hij uit zijn hemelse woning zal zien. Men vraagt: “Waar zijn uw ijver, uw hartstocht, uw machtige daden? “ “Scheur de hemel open!”

Dat is een echt adventsmotief. Het is voor teveel mensen niet goed in deze wereld, de werkelijkheid klopt niet. We voelen ons verantwoordelijk maar ook dat het onze macht te boven gaat. Er moet iets gebeuren “van alzo hoge”. God moet komen. Die ervaring vormt de kern van de messiaanse verwachting. Nu is het niet zo dat we in de tijd van Advent vier weken doen alsof Jezus nog niet gekomen is. Het is omgekeerd: belijdend dat zijn komst een beslissende wending betekent, richten we ons op zijn toe-

komst. Telkens opnieuw moeten we leren die te laten gelden. De toekomst moet telkens weer opengaan, omdat onze werkelijkheid, mede door onszelf, telkens weer “dichtslibt”. Daarom betekent de tijd van Advent ook: inkeer. Ruimte maken voor God, die ons in Christus nabij gekomen is.

Daarbij kunnen we niet om Johannes de Doper heen. Als hij ons oproept “de paden voor de Heer recht te maken” leidt dat tot de adventsoproep tot inkeer en omkeer.

Wachten op God doe je ook met je daden. Het is altijd: hartstocht voor gerechtigheid – in het vertrouwen dat het niet voor niets is. “U komt ieder tegemoet die van harte rechtvaardig handelt, die uw weg gaat, met U voor ogen.” (Jes. 64: 4)

Misschien kunnen we door zelf lichten aan te steken, ja die zelf te zijn, mensen laten zien dat Christus al gekomen is en dat we geloven dat Hij de toekomst heeft. Om elkaar te bemoedigen in dat vertrouwen gingen we de weken van Advent in met het delen van brood en wijn, ‘totdat Hij komt’. Zo openden we een nieuw kerkelijk jaar. Juist als we met het korter en donkerder worden van de dagen gezelligheid en warmte zoeken is het belangrijk dat we naar elkaar blijven omzien en dat niemand zich vergeten voelt.

Een hartelijke groet aan u, aan jou, ds. Gerrit van den Dool



Nieuwjaarsconcert met dolfijnen + koor

Het Interkerkelijk Mannenkoor Drachten werkt op 18 januari mee aan een groot benefietconcert in het Dolfinarium te Harderwijk. Meer dan 300 koorleden, bekende musici zoals Marco Bakker, Jan Vayne, Annelies Schep en anderen zorgen daar samen met de dolfijnen voor een ‘Spetterend Nieuwjaarsconcert’ onder leiding van dirigent Freddy Veldkamp. Het koor hoopt die avond veel geld binnen te krijgen voor onderzoek naar alvleesklierkanker.

Zaterdag 18 januari, Harderwijk, Dolfinarium, € 15, tickets: www.imddrachten.nl

Weinig mobiliteit predikanten

“Ze komen over het algemeen moeilijk weg en blijven lang zitten,” constateert classispredikant Jan Hommes in zijn nieuwsbrief van november 2019, “Predikanten moeten wennen aan een situatie van meerdere gemeenten en zo ook meerdere kerkenraden.” Hommes schrijft dat de vierjaarlijkse bezoeken aan kerkenraden gestaag vorderen. Over het algemeen wordt hij gastvrij ontvangen en zijn de gesprekken goed. Ook meldt hij zorg over de toekomst van de gemeenten, omdat op veel plaatsen kerkenraden moeilijk op sterkte blijven en predikanten moeilijk te vinden zijn. Dat laatste heeft te maken met de geringe mobiliteit van predikanten. Bij vacatures wordt de samenwerking met andere gemeenten gezocht en probeert men samen met andere gemeenten een predikant te beroepen.

Kunst, uitleg en soep in synagoge

De synagoge in Enschede presenteert de tentoonstelling ‘Joden- dom verbeeld in letters en tekens’ met schilderijen van Elisheva van Steenis. Deze tentoonstelling is nog te zien tot en met 27 februari. Maar wat is er nou mooier dan kunstwerken bekijken met een uitleg erbij van de kunstenaars? Dat kan op twee middagen in december. Ook aan de inwendige mens wordt gedacht, want bezoekers krijgen er een kop dampende linzensoep bij!

Zondag 15 en zondag 29 december, 13.00 uur, Enschede, synagoge, Prinsestraat 14, € 5

KERSTCONCERT?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl Gratis plaatsing!

Uit je dak met Maria

“Dat lied mag ik meezingen”

DOOR DS. HANS ESCHBACH

Maria. Dat meisje van zestien dat met een sneltreinvaart naar haar oude tante gaat, die ook zwanger is. Ja, het klopt wat de engel haar heeft gezegd!

Elisabeth zegt: “Gelukkig ben je als je gelooft dat de woorden van de HEER in vervulling zullen gaan.” Misschien dacht ze wel aan Zacharias, haar man, die zo stom was om het niet te geloven. Maria barst los: “Mijn ziel prijst en looft de HEER, mijn hart juicht om God, mijn redder: Hij heeft oog gehad voor mij, zijn minste dienaar.”

En opeens dacht ik: Dat lied mag ik meezingen. Ik wil God loven en prijzen, omdat hij oog heeft gehad voor mij, zijn minste dienaar. Wat heb ik Gods hulp en bijstand vaak



mogen ervaren. Ik heb mensen tot levend geloof zien komen, kerken tot bloei. Ik heb ervaren, dat God doet wat Hij belooft.

Ik wil de HEER loven en prijzen, juichen voor God, mijn Redder. Ik wil - met Maria - uit mijn dak gaan voor Jezus! Doe je mee?

Boek cadeau!

Spreken de artikelen van Hans Eschbach u aan? Lees dan zijn autobiografie ‘Soli Deo Gloria’, die hij vlak voor zijn dood afrondde. Een optimistisch levensverhaal van een gelovig mens die weet dat zijn einde nadert. Kost in de winkel € 12,50. Geef een nieuwe abonnee op (geen proefabonnee!) en u ontvangt dit boek GRATIS. Dat gaat zo: stuur een mail naar henriette@topic-cc.nl met de naam en adresgegevens van de nieuwe abonnee en uw naam en adresgegevens. Dan ontvangt u per omgaande ‘Soli Deo Gloria’.



Persoonlijke gedenktekens met een hart

Lid van de
EDEN GROEP

www.riddernatuursteen.nl



Ridder natuursteen

Bovensmilde / Lutten
0592-243972 / 0523-237870



Grafmonumenten, as-sieraden en bestemmingen

mountainbiken
in Sauerland welkom in
Haus Reinhold



Twee ruime
appartementen.
Ook gelijktijdig
te boeken.

Kijk op
hausreinhold.nl



TOTAAL INSTALLATEUR
BROUWER TUK

Tukseweg 198 TUK Tel. 0521-512983
www.brouwertuk.nl

A. de Jonge

Barsbeek 62
8326 BP
Sint Jansklooster

T.: 0527-246533
info@adejonge.nl
www.adejonge.nl

Aanleg & onderhoud van al uw groen
Grondverzet & machine verhuur

Uitvaartverzorging
Grafkistenfabriek Nieuw-Amsterdam

Voor een piëteitsvolle uitvaart...

Bij overlijden: **0800 - 024 25 26**
(dag en nacht bereikbaar)

Kantoor:
Ballastweg 2
7741 ZL COEVORDEN
Tel.: (0524) 515 899
Fax: (0524) 515 227

Postadres:
Postbus 208
7740 AE Coevorden
e-mail: uvvugna@planet.nl

Vestigingen in: Emmen - Coevorden - Zuidwolde (Dr.)
Voor informatie: (0591) 633 020 of (0524) 515 899

bakkerij Muis

't Lekkerste voor jong en old.
Komt van Bakker Muis, uit 't Wold

Gelderingen 6 8341-PW
Steenwijkerwold
0521-588346
www.bakkerijmuis.nl

drok Al ruim 100 jaar advies en
woningstoppering op maat

DECORETTE
HUBO

- Gordijnen
- Laminaat
- Behang
- Kasten op maat
- Vloerbedekking
- Zonwering
- Accessoires
- Kortom... alles!

De Weyert 10, Vollenhove | 0527-24 13 55 | decorette-drok.nl

• HÉT WEEKBLAD VOOR BETROKKEN KERKMENSEN •

Maak nu kennis met het
Gezamenlijk Zondagsblad

Ga naar:
www.welkomindekerk.nl

Of vul de bon in:

3 MAANDEN PROBEREN VOOR MAAR € 8,95!

JA, ik wil het vernieuwde Gezamenlijk Zondagsblad drie maanden op proef voor slechts € 8,95. Daarna beslis ik of ik een abonnement neem.

Dhr. | mw. | fam. *

naam:

adres:

postcode: woonplaats:

e-mail: tel.nr.:

Bank:

*Omcirkel de juiste aanhef. In envelop zonder postzegel sturen naar:
Topic, Antwoordnummer 12, 7620 VP Wierden

Topic Crea

Topic Creatieve ideeën
Topic Creatieve teksten
Topic Creatieve ontwerpen
Topic Creatieve online media
Topic Creatieve offline media
Topic Creatieve Communicatie

Verrassend creatief
topic .nu

BOUWBEDRIJF
G. ROOK B.V.
Vollenhove

Méer dan alleen kelderbouw!



Industrieweg 7 - 8325 DA - Vollenhove
Tel. 0527 - 24 41 00 - Fax. 0527 - 24 40 44
Web. www.rookbouw.nl Mail. info@rookbouw.nl

nieuwbouw | verbouw | woning | utiliteit
ontwikkeling | stallenbouw | betonbouw

LAAT ZIEN WAT UW KERK DOET! DEEL DE VIERKANTE INFOGIDS UIT.



Een praktisch overzicht van uw kerkelijke activiteiten in het komende seizoen in een handzaam boekje. Om uit te delen aan gemeente-leden, nieuw-ingekeken en geïnteresseerden.

Meer informatie: 0546 - 577475
(vraag naar Geke Brinkers).
www.welkomindekerk.nl